

Miként lehet szép női kebelt elérni.

A kebel szépsége a női hájak egyik legelőkelőbbje, melynek adományozásában a természet nem mutatja magát pazarlónak. Ennek fő oka a hüvelyek szűrésén foglalkozó tudomány, melynek segítségével a természet szelíd módon kényeztet, hogy ebben a tekintetben kevésbé akar legyen. E szer, mely a finom párisi hölgyvilágban már ismeretes, a **Ratió-féle PÍLULES ORIENTALES** használatából áll, mely mintha a legfinomabb párisi orvosok által jöknének elismerve és tényleg ama tulajdonsággal bír, hogy a női kebelt fejleszti és újra helyrehozza, a szöveteit erősíti, a vállak esontudorodásait elsimítja és a kebel idomának egyáltalánban diszkrét testességet kölcsönöznek. Hatása abban áll, hogy a tápláléknak plasztikai anyagokká való alakulását elősegíti, mely utóbbiak a mellujon megállapodnak. Az egyik-
J. RATIE, Pharmicien, 5. Passage Verdau, Paris. Raktár Ausztria-Magyarországra: Budapest, **Török József** gyógyszer. Király-u. 12.

Tavaszi és nyári évad 1902.
Valódi brünni szövetek.

Egy 3.10 m. hosszú (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó szeletnek, mely teljes férfüllyint (kabrát, nadrág és mellény) ad, ára csak frt 6.— és 6.90 jobb frt 7.75 finom frt 8.65 legfinomabb frt 10.— legeslegfinomabb

Fekete szalonbőrtre való szelet 10 frt, valamint felöltőszöveteket, turista-jóden, legfinomabb kamugarn stb. gyári áron szállít a lelkiismeretesnek és szolidnak elismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszertől szállítástól kezeskedve. A **magyarrendelők előnyei** igen nagyok, ha a szöveteket **egyszeresen** a fenti **csőz gyárhelyén** megrendelik. 9541

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv.-társ.
 Irodái: VI. ker., **Andrássy-ut 5.** (saját házában). 9376

Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarékbetét könyveceké és pénztári jegyek ellenében 4%-os kamatozással, valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adtót az intézet fizeti. **Lezártított váltókat, előlegeket nyújt értékpapírokra. VÁLTÓ-UZLETE** megbízásból teljesít mindenféle értékpapírok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretében tartozó fizetésiakkal. Üzleti órák: délelőtt 1/2-9—1/2-ig, délután 3—1/2-ig. **Magyar kir. osztályorsjegyek főeljárású helye IV., Ferencz-ter 2. szám. Kézi zálogüzlet: IV., Károly-kört 18., IV., Ferencz-ter és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-kört 2., Üllői-út 6.**

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.
 Budapest, V. ker., **Ferencz József-ter 8. sz.**
Kristályüveg készletek, remek virágvázák és alkalmi dísz tárgyak.
 Üzlethelyiségünk nem a Lánchíddal szemben, hanem az Akadémia mellett a Béla-utca sarkán létezik. 9517

LOHR MÁRIA ezelőtt **KRONFUSZ** 9404
 csipke, vegyeszeti tisztító- és műtéstő-intézete megnagyobbított eróművi szőnyegporló és szőrmearu megóvó-intézet. — Megbízások átvételnek:
 VIII., Baross-utca 85. sz. saját házában levő gyárban és a következő főközpontokban:
 IX., Calvin-ter 9. V., Harminezad-utca 3. VI., Teréz-kört 39. VI., Andrássy-út 16. Telefon 57—08.
 VIII., József-kört 2. szám. Telefon 57—08.

KOTSCHY ERICH 9169
 első magy. mech. szőnyeg-kiporlási, szőrmemegóvási és moly-irtási intézet.
Nagy mérvben gőzerővel.
BUDAPEST, Hungária-út 94. — Telefon sz. 506.

WACHTL ÉS TÁRSA 9378
 fényképészeti cikkek raktára
BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).
 Telefon. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

DAVID KÁROLY ÉS FIA doboz-papíráru és szab. fémkapocsgyára
 Budapest, I., **Mészáros-utca 38.** Telefon 91—48.

Gyárt nagyban elárúsításra következő új cikkek:
 A legfinomabb családi dobozokat és díszborítékokat (levélpapírokkal és borítékokkal), névjegykártyákat, gyűjteményeket, gyűjteménypapírokat, gyűjteményjegyeket. Saját gyártmányú fémszarkokkal ellátott rajz- és tőmbükket, szekrényecskéket és torlapapírokat, továbbá papírárukat, plaketszöveteket és különféle összehajtható dobozokat.
 Állandó kiállítás a fenti cikkekkel a városi iparosarnokban megtekinthető. 9307

Rozsnyay
vasas china bora.

A Rozsnyay-féle vasas chibabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édesborral készítve, a külföldi készítményekkel nemcsak kiállítja a versenyt, hanem azokat felül is múlja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Számos elismert nyilatkozat. Több kórházban van alkalmazva. 9413

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia eseteiben. Egy üveg ára 2.40 kor. Egy 6 üveget tartalmazó postálása 12.12 kor. franco külföldre.

Főraktár Budapestben: **Török József** gyógyszerár. Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Mátys** gyógyszerárban Aradon, Szabadsg-ter, valamint minden más gyógyszerárban.

RIVIERA IBOLYA
 IGAZI IBOLYA ILLAT kizárólagos készítői **MOTSCH A. és T. SA**
 BÉCS, L. LUGECK 3 sz.

+ Soványság +
 Szép telt testfelmók a ml keleti arópornakéj, 1900. évi párisi aranydíjmal kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 tonnyi gyarapodást érnek el. Orvosi enged. szerint. Szérum-bevezetés. Nem szédülés. Szérum készítés. Ára karitonként 2 kor. 50 fillér. Postai árúval vagy utalással. Kiszállítás országosan. **Hygien. Institut 9166**
D. Franz Steiner & Co.
 Berlin, 18. Königsplatz-utca 69.
 Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszer. Király-u. 12.

Kormánybiztos.
Technikum-Altenburg S.-A.
 Gépészet, elektrotechnika és vegyeszet számára. 9008
 Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Virágbarátoknak!
„Florol“
 virágrágya - kivonat használata bűmulatos hatással van a virágok fejlődésére, szinompájára és illatára. Egy doboz 80 fillér, 1.50 korona és 3 korona. A hol nem kapható, oda postán bérmentve küldi kor. 1, 2-50 és 4 koronát a főraktár **Waltersdorfer Pál** drogris, Budapest, VII., Kerepesi-út 8.

5 koronáért
 küldök 4 1/2 kgr., 50 darab, a sajtósalánál megszárított, finom, enyhe 9682
pipereszappant
 róza, méz, ibolya, rezeda, jázmin stb. illatu darabokból szépen összeválogatva.
KANN IGNÁC
 Bécs, II. Lilienbrunn, 17.

A Franklin-Társulatnál megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
UTAZÓK
 figyelmébe!
Vasút mentén.
 Nélkülözhetlen úti könyv az államvasutak, a Győr—Ebenfurti és az Eperjes—Bártfai vonalak vidékein.
 Ára kötvé 2 kor.

Erő—Egészség.
„Szent-Anna“
 malátacakes (tápsütemény).
 Elsőrangú tanárok és orvosi szakértők által ajánlott, tisztán malátából, minden egyéb liszt hozzáadása nélkül készült.
Speciális erőtápszer.
 Rendkívül könnyen emészthető, a testnyl gyarapodását előmozdítja, orkái tápértékű, kellemes ízű, gyomor- és emésztési zavarkokban szenvedők sikeresen használják.
 Egészségeseknek, lábadozóknak, betegeknek, felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt alkalmas. Eredeti zárt doboz 1 frt 25 k. Készletük megvan. Kapható csakis zárt dobozokban Postaküldemények utánvétel. Kapható csakis zárt dobozokban minden fűszerkereskedésben és gyógyszerüzletben. 9648
Főraktár: HOFFMAN JÓZSEF
 cs. és kir. udvari szállító.
 Budapest, V. kerület, **Báthory-utca 8. szám.**

A „borszéki borviz” a savanyu vizek királya.
 Megrendelhető: **Iszogatóság, Borszék.**

BORSZÉK
 GYÓGYFÜRDŐ.
 (900 m. magasságban Erdély, Csikmege). A fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig tart. — Gyógytényezők: Hős, ozonás levegő. — Kifűnő, különböző vegyi összetételű, mesés gazdag, borvíz források, köztük a világhírű „Borszéki” forrás a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossuth-kúti, a páratlan József főherceg-kúti és a gyomorbajosok nélkülözhetetlen itala a Boldizsár-kúti stb. Szénsavas, hideg, tükörfürdők: a világon egyedül álló Lobogó, Sáros, Lázár, O-sáros. Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő-fürdők: kiftűnő vaslápunkkal gondosan készített lápfürdők, sós, fenyő-fürdők, hidegvízgyógyintézet, massage és villamozás. Szállodákban és különálló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. Két ágyas szobák raison-ára 60—160 kr. Étellemezés jó és olcsó, négy vendéglő, piacz, két mézarszék helyben. — A fürdőhelynek 30 kmt. meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetege között közeli és távoli, gyönyörű, nélf-gyönyörűbb vidékre kiránduló helyek. Posta, távirás, csendőrség van. Czigányzene naponta. Fürdőorvos **dr. Vámosy Zoltán** egy. m. tanár.
 Közlekedés: Szász-Régenig—Madéfalvaig vasuton. Szász Régentől naponta gyorskocsi járat, váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhetni **Kapusi Dániel** nélf Sz. Régen. — Felvilágosítás, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen, készséggel szolgál az igazgatóság.
 Kapható mindenütt Budapestén: **Edesutny L., Péczely és Lencz** uraknál és minden szállodában, vendéglőben, fűszer és ásványvíz üzletben.

MATTONI
ERZSÉ-SÓSFÜRDŐJE
BET
 BUDAPESTEN (BUDAPEST)

Meglepő gyógyhatással bír különösen **női bajokban**, továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőcézéri pangások esetén máj- és lép-bajokban, aranyérbén stb.
 Idény április 15-étől szept. végéig.
 65 fürdőszoba;
 számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételk és italokkal.
 Rendelő főorvos: 9466
Dr. POLGÁR EMIL.
 Villamos vasuti állomás.

24. SZÁM. 1902. BUDAPEST, JUNIUS 15. 49. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJONSÁGOK (A Világkrónikával együtt) egész évre 24 korona, félévre 12. Vasárnapi UJSÁG és POLITIKAI UJONSÁGOK (A Világkrónikával) egész évre 16 korona, félévre 8. Kisebbségi előfizetőknek a postaiar megfizetésű világit is csatolandó. (Egész évre 10 korona, félévre 5.)

XIII. ALFONZO TRÓNRALEPÉSE.
 Nagyszabású ünnepélyességek között foglalta el trónját az ifjú spanyol király, XIII. Alfonso. Madrid városa ünnepe díszit öltött ez alkalommal, s ez a dísz sajátgáson tükröztette a spanyol szokásokat. A spanyolok nem zászlokkal díszítik fel ünnepeles alkalmakkor házaikat, hanem szőnyegekkel, s szinte versenyeznek ilyenkor drágább-nál drágább szőnyegkincseik mutogatásában, melyeknek szingazdságát nagy mértékben emeli a délvidéki nap erős fénye.
 Az ünnepélyességek programja nagyon

gazdag és változatos volt; legfontosabb részük május 17-ikére, pünkösöd szombatjára esett. Ezen a napon volt a király eskütétele a kongresszus palotájában s a tedeum a nagy-szerű San-Francisco el Grande templomban, a melynél két bibornok, 30 püspök, a szenátorok és a képviselők, a külföldi fejedelmek képviselői s az állami hivatalok fejei voltak jelen. Az eskütételt és a tedeumot az ünnepi menet kötötte össze, mely a királyi várból indult ki és ugyanoda tért vissza.
 Másnap a király a Buen Retiro nevű parkban letette atya emléksobrának alapkövét. Pünkösöd hétfőjén a Salon del Prado nevű sétá-

téren nagy csapatszemle volt az új király jelenlétében, másnap pedig ugyanott fényes virágkorzó, végül szerdán nagy bikaviadal, melyet a király rendeztetett. Mindez alkalmakkal fejedelmi pompát fejtettek ki, melynek emelésére még a muzeumok műkincseit is felhasználták. A virágkorzó szépségét nagyban megkönnyítette a gazdag délvidéki növényzet s a fiatal király maga is nagy kedvvel vett részt a virághajigálásban. A spanyol katonaság pompázó egyenruhái, valamint a külföldi fejedelmi vendégek és katonák csak fokozták a látványosságok szingazdságát s ezernyi népsokaság szolgált a ragyogó képek keretűl.

XIII. ALFONZO SPANYOL KIRÁLY ESZÜTÉTELE A MADRIDI KONGRESSZUSI PALOTA DÍSZTERMÉBEN

Igazi spanyol multság volt a bikaviadal. A Plaza de Toros nevű e célra való helyiség padsoraiban 14,000 ember ülhet, s ez a tömördek hely a király rendezte bikaviadalra már jó előre elfogyott. A képviselőknek egyéb dolguk se volt, mint választóknak belépti jegyeket szerezni. A királyt, mikor itt megjelent, általában üdvölgés fogadta, mert megjelenését annak jelét tekintették, hogy a nép érzelmeiben és kedvteléseiben neki is öröme telik. Ő maga vezette a három óráig tartó látványosság egyes részleteit s ezzel kétségkívül nem csekély mértékben növelte népszerűségét.

FESTETICH.

Megdicsőített lángdalában
Kinek izzó hév volt szavában;
Nagy dalnokunk — Himfy és Berzsenyi.

Kicsiny utód én, gyöngye szóval,
Jövök csak hódolat-adóval
Ki tudna rólad ma úgy zengeni?!

Neked hódol a róza szirma,
Neked a dalos kis pacsirta
A Balaton virányin szertesztét;

És őrzi áldva a barázdá
— Magyar dal s magyar föld barátja,
Festetich! neved emlékezetét!

Lampérth Géza.

ALKONY.

Alkonyodik lassan, Megyülnak az árnyak, Elváltozik képe Az egész világnak. Mind, mi eddig izzó Ragyogásban égett, Kódorpárában izzik S mint a tűnő élet A homályba széd.	És emitt meg mennyi Virág nyílt melletted! A nagy káprázatban Észre sem is vetted. Tán el is tapostad Szilaj tűzfel égve, S elvakultan néztél A sugárzó égre, A nagy messzeségbe!
--	---

Az, mi a napfényben Szináranynak látszott, S ifju vágyaiddal Ineskedkedve játszott, Hívány kódaráb volt Sárral bemocskolva! Érte szived vére Dehogyan hullott volna, Hogyha tudat volna!	Most, hogy jó az alkony, S küszöbön az éjjel, A regző homályban A mint szertelenél, Főcsillan előttem Bús ólén az árnyak Még sok ezernyi Reszkető kis lángnak, Szent János bogárnak!
--	--

Emlékei ezek
A lepergett multnak,
Láttukra szivedben
Új viharok dúlnak!
Mert a némán regző
Szelidfényű méceek,
Elszalasztott üdvnek
Sirhantjain égnak,
Küszöbön az éjnek!

Ambrozovics Dezső.

LANTY FOSTER TÉVEDÉSE.

Elbeszélés. (Végső.)

Irta Bret Harte. Angolból fordította S. A.

Máskor az anyját meglepte volna szelid engedelmessége. Még jobban meg lett volna lepette, ha látja leánya arcát most, a mint ajkát összeszorította. És mégis — az anyja lánya volt, ugyanaz az úttörő vére, az a vér, a mely soha sem táplált gyávákat vagy elfajzottakat, hanem befecskendezett és megtermékenyített elhagyott, vadon helyeket, a hova csak ember eljuthat. Nem csoda hát, hogy ez a határon született Lanty, a kinek első csecsemő-sírására a farkas ordítása vagy a párducz vonítása felelt, a kinek atyja a bölcsőjére támasztotta puskáját, mikor rá czélt az odakinn ólalkodó indiánra, — nem csoda, ha rátermetnek érezte

Lanty hátrátartorodott az ajtóknak.

magát arra a «férjak dolgára» s kész volt ebben részt venni. Mert még az első megrendülésben is az elfogatás hírének hallatára eszébe jutott, hogy az istálló ócska és rozszant s csak ma is a csikó kirugott az oldalából egy deszkát, melyet ő aztán úgy a hogy visszarakott helyére, hogy patália ne legyen a dologból. Ha ezt nem veték észre, vagy rábízták az ökrökre, ezen a nyíláson át meg lehet szöktetni a lókötet.

Két órával később az immár álomba merült házhoz legközelebb álló ör — Fosterék egyik bérese — látta, hogy a gazdája lánya kilopozik s óvatosan feléje megy. Lanty alázatos szolgálja lévén s ismervén természetét, kitalálta, mire kíváncsi s nem is volt kedve ellenére, hogy kíváncsiságát kielégíthesse s élvezheti a saját fontosságát. A leány tetetett, féltékeny érdek-lődő suttagására szintén suttagva felelt, hogy a fogoly csakugyan a csikó istállójában van, a keze hátra van kötözve, a lába pedig oda van kötve egy oszlopgerendához. Látni nem láthatja, mert sötét van odabenn s a fogoly a falnak támaszkodva ül, mert lefeküdni nem bír kényelmetlen helyzetében. Lanty szeme tűzben égett, de félrefordította arcát.

— Nem gondolja, hogy a barátai eljönnek és kiszabadítják? — kérdezte Lanty, tetetett félelemmel nézve a sötétbe.

— Nem igen. Van itt még két ór odalenn a pajtában, elúsztam a puskámat és felriasztanám őket.

Lanty azonban nyitott szájjal bámúlt a hegyre.

— Mi libeg ott a hegyen? — kérdezte rémültlétől fojtott hangon.

Az alsószoknyára mutatott, — egy határozatlan, mozgó alakra a sötétben.

— Valami fehérnemű a kötélen — mondta az ör.

— Fehérnemű! Nem mosunk kétszer egy héten! — felelt Lanty élesen. — Mire gondol? — Az igaz, — dönyögte az ember. — Naplementekor még nem volt ott, arra meg merék esküdni. Előhívom az ökröket — és felemelte puskáját.

— Ne tegye — szólt Lanty megfogva karját. — Hátha nincs ott semmi, — ki fogják nevetni. Kapaszkodjon fel csöndesen és nézze meg. Csak nem fél? Ha fé, adja ide a puskát, odamegyek én.

Ez eldöntötte a kérdést, a mint Lanty várta is. Az ör felhúzza puskája kakasát s lehajolva, óvatosan elindult a lejtőn. Lanty megvárta, míg az alakja eltűnik s aztán, mint a tűz, rohant az istállóhoz.

Tervének minden részletét átgondolva már előre. Az istálló fala mellé kuszva halkan fűtyentett egy repedésen át.

— Ne mozduljon. Ne szóljon, ha kedves az élete. Várjon, a míg visszaadom a késéd, aztán tehet, a mit bir.

A kidőlő deszka mellé csúszva, homályos körvonalait látta a fogoly göndör fejének, hátának, vállának és hátrakötött kezének. Kívette a késéd zsebéből, két nyisszantással elvágta a kötelet, a késéd dobta a nyíláson s elszaladt. Ebben a pillanatban azonban érezte, hogy a fogoly ösztönszerűen feléje fordul. Csakugyan más dolog megszabadítani egy lókötető és megint más dolog: megállni és «mókázni» vele.

Félúton felszaladt a hegyre s a bérést visszátérőn találta. Csakugyan egy darab ruha volt — a jó ember örült, hogy nem süttötte el a puská-

ját. Másrészt meg Lanty megvallotta, hogy annyira félt egyedül, hogy utána jött. Csupa libabőr a háta — a keze is, ugy-e hideg? olyan gyöngye és bágyadt, rá kell támaszkodnia a karjára, lassan kell, hogy menjenek. Kézd is fázik, ugy-e? Ha megvár a hátsó ajtónál, kap egy ital wiskeyt. Lanty így — az agra tűzben égött, szeme és füle a sötétséget leste s az istálló homályos körvonalait. Még egy pillanatnyi haladékat szerzett a pohár wiskey, aztán Lanty szepegeve megkérte az ört, ne mondja el az anyjának, hogy ő kiszökött a házból. Viszont ő se szól senkinek, hogy egy alsószoknyára vadászott a szárító kötélen. Aztán féltékeny bezárta az ajtót és visszament a szobájába. A fogoly ezalatt vagy megszőkött, vagy elárlotta magát. Lanty bizott benne, hogy nem nyitják ki az istálló ajtaját a csendőr őrzője visszatérteig.

Jól számított. Csaknem hajnal volt már, mikor a csendőrök visszatértek. Lanty, megint az ablakhoz lapulva, nagy örömmel hallotta a hirtelen felkiáltást, a káromkodásokat, zűrzavaros hangokat, az atyját, a mint a kapuzást ért, — aztán az egész őrzője veszett elvágtatását: Erre áldott csend borult az egész tanya. Ekkor Lanty nyugodtan lefeküdt s úgy aludt, mint a három éves gyermek.

Talán ez volt az oka, hogy reggel könnyed, jókedvű közömbösséggel bírta végig hallgatni az éjszaka riasztó eseményeit, a bérések átkozódását a csendőrök hanyagsága miatt, a kik nem veték észre a késéd, mikor megmozdították a foglyot, meg a társuk butasága miatt, a ki nem hallotta, mikor a fogoly az istálló falában akkora lyukat tört «mint egy ház.» Lanty egy tekintetet vetett Silas-Briggsre, — ez volt az éjszakai ör, — a szegény ördög egészen megviszálódott szűgyene miatt, a kisasszonnyal való titkukra gondolva.

Csakugyan Lanty nyugalma nem maradhott tartós. Ismét izgató hírek jöttek a hegyi út felől: a mexikói vezért újra elfogták s most már biztos zár alatt van a brownvillei börtönben. Azok, a kik az elébb fennem dicsőítették az ügyes lókötető, a ki csak úgy játszott üldözői éberségével, most ép oly lelkesen méltatták annak a sanfranciskói csendőztornásnak az ügyességét, a ki túljárt az egész banda eszén. Ő volt, a ki nem fogott ki a ravasz tervek, ő tanulta ki az egész vidéket, sőt a saját életét is kockáztatta a banda közt, s ő húzta mind öszeb a hálót a megszőkött vezér körül. Hazatérőben talán betér ide is, — talán láthatja mindenki a nap hőst. Ilyen becsülete volt a sikernek ezen a vidéken!

Külsőleg közömbösen, de belsejében elkese-redeve, Lanty elfordult. Ő bizony nem fogja ünnepelni a csendőztornás diadalát, inkább egész nap a szobájában marad. S mikor ismét lódobogás hallatszott az útról, fölszaladt a lépcsőn.

Néhány percz múlva azonban érte jöttek. Lance Wetherby kapitány, sanfranciskói helyettes rendőrőrnök, kerületi sheriff, volt lovasszázados az Egyesült-Államok hadseregében, négy szem-kötő őhajtott beszélni néhány pillanatig Foster kisasszonnyal. Lanty tudta, mit jelent ez: a titka el van árulva. De nem abból a fajtából való volt, hogy visszariadjon a felelősség elől. Büszkén emelte fel kis barna fejét s ugyanolyan határozott lépésekkel, mint a hogy az éjjel elhagyta a házat, lement a lépcsőn s belépett az ebédülőbe. Előszörre semmit sem látott. Aztán ismerős hang ütötte meg fülét, — megrezgett, föl nézett s levegő után kapkodva hátra tántorodott az ajtóknak. Az ismeretlen volt előtte, a ki a tört neki adta, a kivel az ördöszelen találkozott — maga a lókötető — nem, nem, — most már látott mindent: nem azt szabadította ki, a kit akart!

A csendőztornás szomorú mosollyal nézett reá, a mint kivette zsebéből az átkos tört, a melynek csak látása is most gyűlölettel töltötte el Lanty.

— Most másodszor vettem el, kisasszony, — mondta barátságosan, — ezt a tört Murriellától, a mexikói banditától. Először, mikor lefegyvereztem három hét előtt s aztán elszőkött, másodszor az éjjel, mikor megint megszőkött s én megint elcsiptem. Miután elvesztettem akkor éjjel, hallottam öntől, hogy maga megtalálta és megőrizte számomra.

Egy pillanatra elhallgatott, aztán folytatta: — Nem kérem öntől, mi történt az éjjel.

Nem itélem el kegyedet érte. El tudom képzelni, mit tud egy oly bator és rokonszenvező leány tenni, ha szánalomra gerjedt, — csak azt kérdelem, mért adta vissza neki azt a késéd, melyet én adtam kegyednek?

— Miért? Hogy miért tettem? — tört ki Lanty, az igazmondás, a harag, az izgatottság fellobbanásával. — Mert azt hittem, maga az a lókötető! Azért!

A férfi elámulva lépett hátrább, aztán elnevette magát. — Lanty jól ismerte ezt a nevetést. Szinte újjongott örömeiben.

— Elhiszem, Isten ugysé! — mondta. — Azon az első éjszakán abban az álruhában voltam, a melyben a nyomába jutottam s a bandája közé keveredtem. Igen, most már értek mindent, — többet is. Értem már, kegyednek köszönetem, hogy újra el bírtam fogni.

— Nekem köszönheti? — kérdezte megütödé a leány. — Hogyan?

— Hát, a helyett, hogy a bűvölyére menekült volna, itt ólalkodott a tanya környékén. Azt hitte, kegyed szerelmes bele, azért szabadította ki, azért adta oda neki a késéd. Látni akarta kegyedet, azért vesztette itt.

Lanty ekkor már eltakarta kötélyével a szemét, melynek bársnyós pillái könnyekkel telek meg. A hangja elakadt, a mint mondotta: — Akkor — többet törődött velem, mint — mint mások...

Minden jel azonban arra vall, hogy Lanty tévedett. Legalább azok az események, melyek csakhamar ezután bekövetkeztek, az ellenkezőre vallanak, mint a mit ő hitt.

GRÓF FESTETICH GYÖRGYRŐL.

Irta Szentmártoni Darnay Kálmán.

Kezdt sötétedni. A többi fiú a szőlővenyige lobogó lángja köré telepedett, hogy gesztenyé süssön, engem pedig nagyapám hazavezetett. Szótlanul ballagtunk egymás mellett, gondolatban még akkor is a szőlőhegyen voltam, mikor hazaértünk. Nagyapám vigasztalni akart s maga mellé ülve, mesélni kezdett a mult idők eseményeiről. Ez volt mindig a legnagyobb boldogságom. Azóta sem hallottam nála jobb elbeszélést. Szó szerint tudta idézni a felszázáddal előbb hallott szavakat s élethűen festeni ifjú korának legkisebb eseményeit.

— Most harmincz éve voltam együtt utoljára Kisfaludy Sándorral, — kezdte nagyapám elbeszélését. — A havas eső beszorított bennünket a gyógyszerész bórdiványára, ott beszélgettünk keso estig. Kisfaludy szokatlanul jókedvű volt, előhozakodott terveivel, hogy felévre somlyói szőlőjébe költözködjék és befejezi a nemesi felkelő sereg történetének megírását.

Majd áttért Festetich Györgyre. Alig van hazánkban nagyobb hazafi, — mondá Kisfaludy — Festetichnél; akkor is nagy tisztelője volt nek, ha meleg barátság nem fűzte hozzá. Nála műveltebb férfi, vendégszeretőbb házigazdát nem ismerek szerre e hazában. De szel-lemezebb társalgót sem; minden tettét igaz magyaros humor fűszerezi, melyek között nem legutolsó az, mit velem elkövetett.

— Az 1818. év nyarán kesztelyi sokadalomra (vásárra) készültem, futóllovakat akartam venni konyhás lovaim helyett, melyeket tönkretett a sok szántás.

Ebéd után indultam. Marci fölajátom (igy nevezte Kisfaludy kedvencz inasát) a kocsis mellé telepedett. Róza, a feleségem, itthon maradt, megjelöve a tornyosuló felhőktől. Maga helyett azonban rám erőszakolta a rövid szűrt, hogy megvédje új atillámát az esőtől.

Keréki erő sár volt. A bazsai kapaszkodónál az eső is utólrét, így nem csoda, hogy megsülyedtem. Magam is leszálltam a kocsiról és épen azon tanakodtam Marczival, miként meki nekülhetnénk hamarosan a kátyúból, midőn szintén Sümeg felől könyen futó kocsiján arra hajlatott egy eddig előttem ismeretlen úr, ki önként ajánkozott, hogy kivontatja kocsimat a sárból. Míg a kocsisok és Marci a vontatással bajmóldtak, addig ketten az árokponton beszélgettünk. Az idegen Tolnay gróf ispánnak mutatkozott be. Beszédkönyben kikerdezte jöve-telem czélját és azt az ajánlatot tette, hogy miután vásár előtt szállást úgy sem kaphatok a nagyvendéglőben, szálljak a grófi kastélyba

hozzá, annál inkább, miután a gróf úr úgy sines Kesztelyben, ki különben szintén szivesen lát minden idegent. Rövid szabadkozás után elfogadtam a meghívást annál is inkább, mert bucsuzáskor újra kijelentette, hogy várni fog jó magyaros vacsoráért.

Együtt indultunk, de csak Szántóig tudtam nyomában járn. Mikor a gyöngyösi csárdánál már pora sem látszott az ispán kocsijának, önkéntelen elgondolkodtam, hogy mennyivel nagyobb úr a gróf ispánja ilyen magamfajta földesúrnál.

A nap már nyugvóban volt, mikor a gróf kastélyához érkeztem. Itt már a kapuban várakozott rám vendégszerető új ismerősöm, Tolnay ispán uram. Igazi nagyúr ellátásban részesültem. Két kocsi is segített a lovakat kifogni. Marczinak a kezéből még útításként is kivette valami grófi inas. Az ispán egy pillanatra sem hagyott magamra, megmutatta vendégszobámat, majd az ebédölle vezetett, hol valóságos lakoma várt reánk. Mindamellett, hogy csak ketten ültünk az asztalnál, négy inas is állt mögöttünk, szüntelen töltögette poharainkba. Nem vagyok nagy borivó, de akkor szokatlanul izlett a grófi pinczéből előkerült somlai és badacsonyi. Egy ideig a gazdaságról beszélgettünk, majd áttértünk a magyar irodalomra és nagyon meglepett az ispán úr jártassága, a mit kérdéseimre azzal magyarázott meg, hogy elég alkalma van a grófi könyvtárban olvasgatni.

Már éjjel felé járt az idő, mire ágyba kerültem. Jó ideig került az álom, szüntelenül azon gondolattal foglalkozva, minő tudománykedvelő lehet a gróf, kinek még az ispánja is literátus ember.

Másnap korán kelve, megjártam a vásárt, de nem találtam kedvemre való lovakat. Midőn későn délután fáradtan, leverten a kastélyba visszaérkeztem, oszonna után az ispán uram azon ajánlatot tette, hogy ha már nem találtam kedvemre való lovat, nézzem meg a gróf úr lovait, azok között bizonyosan találne kedvemre való. Először a hátsólovakban gyönyörködöttünk, majd a kocsilovakhoz érve, feltűnt két telivér sötét pe, melyek színre hasonlítottak az én lovaimhoz.

— Mit szol táblabíró ur ezekhez? — kérde az ispán.

— Gyönyörű két állat! Ilyeneket már magam sem dobnék ki istállóból, — feleltem tréfálkozva. Majd végig járva az istállókat, fogatni akartam, de az én szerető házigazdám karonfogott és kijelentette, hogy vacsora előtt nem ereszt haza. Így a másik estét is kénytelen voltam a kastélyban tölteni. Nem szivesen tettem, mert otthon Rózának megmondtam, hogy vacsorával várjon.

Ismét belekeveredtem a beszélgetésbe. Ispán uram nagy szakértelemmel beszélt el a legutóbb lefolyt Helikon ünnepet, kijelentve, hogy a gróf úr neheztel is rám, mivel azokon soha sem veszek részt. Siettem magamat elfoglaltságommal, a roz úttal s még rosszabb lovaimmal mentgetni, megígérve, hogy a gróf úr legközelebb meghívását fel fogom használni annál is inkább, mert most már kedves ismerősöm van az ispán úr személyében.

Végre előállott a kocsim. Alig hogy kijártunk, talán a szokatlan nehéz boroktól elbólgattam, de nem soká tartott alvásom, felébreztett lovaim szokatlan gyors járása. Oda szóltam Marczinak:

— Te, mért veri a kocsi a lovakat. Ha lassabban kocognak is, haza érünk.

— Nem kell ezeket ma verni, tekintetes uram, jó abrakot ettek a grófi istállóban!

Még éjjel előtt háza értém és nem kis bámulatomra istállómmal kivilágítva találtam. Hirtelen megdöbbenésem nem kisebb meglepetés váltotta fel, midőn ott látom bekötte saját roz lovaimat. A rejtelet megfajtette az istállóban levő grófi lovász, ki a gróf levelén kívül azon szóbeli üzenetet hozta, hogy tisztelt a méltóságos gróf úr és azon üzenet küldi «hogy reményli, szavamnak arra leszek és nem dobom ki istállóból az ő szerény ajándékát, a két peicsikót!

Egész éjjel nem jött álom szememre, örültem is, boszankodtam is a gróf tréfáján, ki oly kitünően két napig végig játszottá megtréfálásomra az ispán szerepét.

Azóta többször átjártam hozzá Kesztelyre, nem egyszer ő is meglátogatott. Legutóbb

akkor voltam nála, midőn Svastics Károly plébánosunkat, ki pályázott az üresedésben levő kesztelyi apátságra, bemutatott neki. Nagyon szivesen fogadott s az által is kimutatta igaz szeretetét irántam, hogy barátságomat, kit velem együtt ott fogott ebédre, jobbjára ültette, az első kocziatásnál «apátúr»-nak szólította. Ez volt az ő kinevezése.

Az idő már későre járt, mire nagyapám befejezte elbeszélését. Az októberi hűvös szobát kellemessé tette a kályhában égő tűz, melynek lobogó lángja bevilágította a felvetett fehér ágyakat. Elálmosodtam. Nagyapám lefektetett és én gyermekálmomban újra végig kalandoztam ezeket a kedves, apró történeteket.

Azóta nagy idő mult el, az élet útjai elvezettek egy régi kéziratmalomhoz, mely azóta irodalmi kincsévé vált édes hazánknak. Ez volt Kisfaludy Sándor irattára. Ott akadtam rá arra a levélre, melyet Festetich gróf a lovásával kézbesített volt Kisfaludyknak.

A levél* így hangzik:

Tettes Kisfaludy Sándor Tábla Bíró urnak Sámeghen.

Tekintetes Tábla Bíró Ur!
Különösen tisztelt Nagy Jó Uram!
Engedje meg a Tekintetes ur, hogy a Kesztely Heliconi Pegasus fajtából egy párral kedveskedni merészeljek; bár mely tesély is legyen ezen igaz tisztetémmek megbizonyítottán, mind azonnal ezen Lovaknak többszöri szemlése talán még is egyszer valaha Tettes Tábla Bíró Urat arra reá buzdíthatják, hogy valami alkalmatossággal, talán a kesztelyi Helikon tartásának időpontjában, ide Kesztelyre rándulni méltóztatna, mivel úgy tetszik, hogy már egészen rólunk elfelejtkezett, a kesztelyi Helikon megveti, és barátságos indulatainak számából kiveti, de ugyan tsak a' mellett örvendek mégis, hogy voltak oly felséges gondolatú Lelkek, az kik annyira megengesztelték és olyan leereskedésre készítették, hogy a Magyar Petrárkánk, ama híres Ilimfi egy Pindaruszhoz illő remek Homolkirást a Csáktornyai emlékoszlopra, egykori jó vénéjében készített. A melléért a midőn alagatos köszönetemet megtenném, a Méltóságos Huzom Asszony-nak kezeit isókolom és a kesztelyi Helikon első kötetjéből hat példázattal szolgálói bátorokdván, uri barátságába ajánlott különös tisztelettel maradó

A Tettes Tábla Bíró urnak
Kesztely, 1818. ...
Öszinte barátja
Gróf Festetich György m. p.

A KÖZÖS MINISZTERIUMOK KÉPVISELŐI A DELEGÁCIÓKBAN.

Az országgyűlésről ez évben közlött képsorozatunkhoz csatlakoznak a delegációkról bemutatott képeink, melyeket ezúttal két csoport-felvétellel egészítünk ki. E két csoportképen a közös miniszteriumok több kiváló és sokat emlegetett alakja látható.

Az egyik fényképesorozat az a delegációban részt vett külügyminiszteri, közös pénzügyminiszteri és közös számszéki hivatalnokokat tünteti fel, szóval a közös miniszterium «polgári» elemeit. Sajnos, e képünk nem teljes, mert a főlvelekor néhányan már eltávoztak az ülésből, köztük a közös pénzügyminiszter is.

A pamlag közepén gróf Goluchowsky Agenor ült, kinek közszereplése sokkal ismeretesebb, sem hogy bővebben kellene róla szólnunk, s itt csak annyit említünk meg, hogy egyénisége a delegátusok körében általános rokonszenynek örvendett. Tőle jobbra — a képen balfelől — kaposméréi Mérey Kajetan külügyminiszteri osztályfőnök ül. Mostani első debütjével igen jó hatást tett úgy az osztrák, mint a magyar delegáció körében. Mérey Kajetan különben a magyar alkotmányos életben századok óta szereplő ősi magyar családunk sarja. Egyik őse, Mérey Mihály a XVI. század legjelesebb magyar jogásza volt; a híres Quadripartitum szerzője. Atyja, Mérey Sándor, a közös pénzügyminiszterium nyugalmazott osztályfőnöke, egyike volt a legjelesebb eszű főbb közös hivatalnokoknak, a ki a delegáció kezdete óta szerepet játszott abban. Mérey Kajetan is kiváló diplomáciai iskolázottsággal rendelkezik és előreláthatólag szép jövő várakozik nála. Haza-

* Kisfaludy és Festetich találkozását Vas Gereben is megírta egyik regényében, sőt szerkesztett hozzá egy Festetich-levelet is. Szolgájon e levél és e cikk egyuttal a regényiró tévedésének kiegyesítéséül.

fias érzéséről mindenki tanubizonyoságot tehet, a ki vele érintkezett.

A külügyminisztertől balra — a képen jobbfelől — a közös miniszteriumok osztályfőnökeinek nesztora, nagyrápolti *Szentgyörgyi Gyula*, a közös számszék osztályfőnöke ül. Majdnem ötven éves közszolgálat áll a háta mögött. A 40-es években oly nagy szerepet játszott *Szentgyörgyi* erdélyi udvari tanácsosnak a fia. 1848-ban hazafias lelkesedéssel a honvédek sorába állt és csak a komáromi kapitulációnál tette le a fegyvert. A delegációknak régi tagja; nagy tapasztalása és jóindulata általánosan ismert. A közös számszéknel rajta kívül még néhány kiváló magyar tisztviselő működik, mint pl. sárosi *Kapeller Béla* és krenóczyi *Nagy József*.

az ő kötelessége volt, hogy a miniszternek a magyar beszédekkel azonnal németre fordítva a fülebe súgja. Ebbeli feladatát a legnagyobb virtuozitással végezte. Rendkívül kötelességtudó hivatalnok s páratlanul gyors és alapos fordító. Gróf *Szapáry István* fia. Hogy lelkes magyar ember, azt felesleges bővebben fejtegetni.

Gróf *Szapáry Tibor* mögött áll főnöke, a delegációk egyik legismertebb szereplő hivatalos alakja, báró *Tallián Dénes* külügyminiszteri udvari tanácsos. Ha a szolgálatkészség, finom tapintat és fáradhatatlan munkásság jelzőit alkalmazzuk e tősgyökeres magyar emberre, nem esünk a túlzás hibájába. Ő lévén a delegációs iroda főnöke, a legesélyesebb ügyekre is gondot fordít. Ő a rerum movens ebben a gépezetben, mely külsőleg oly egyszerűnek lát-

A közös hadügyminiszterium csoportozatának közepén a közös hadügyminiszter, *Krieghammer* báró tábornagy alakja látható. A közös hadügyminiszter a delegációban ráháramló munkát is katonai pontossággal és alapossággal végzi. Végig hallgat minden beszédet, a mit rokonszenves tolmácsa, *Urban* Ferdinánd őrnagy fordít le neki. Mindenre válaszol, katonásan, alaposan. Mellette ül, mintha érezne volna öntve, báró *Spaun* tengerenagy. Igazán szoborszerű nyugalommal hallgat végig minden beszédet: mintha a középkori német katonaurakat látnók meglevenedni magunk előtt. Nagy, erős homlokú feje állandó komolyságot mutat; s az a nyugodt tekintet, mely szeméből kiárad, csak olykor-olykor derül fel egy küssé; ezek jellemzik tengerenagyunkat.

Jettel Emil
udv. tanácsos.

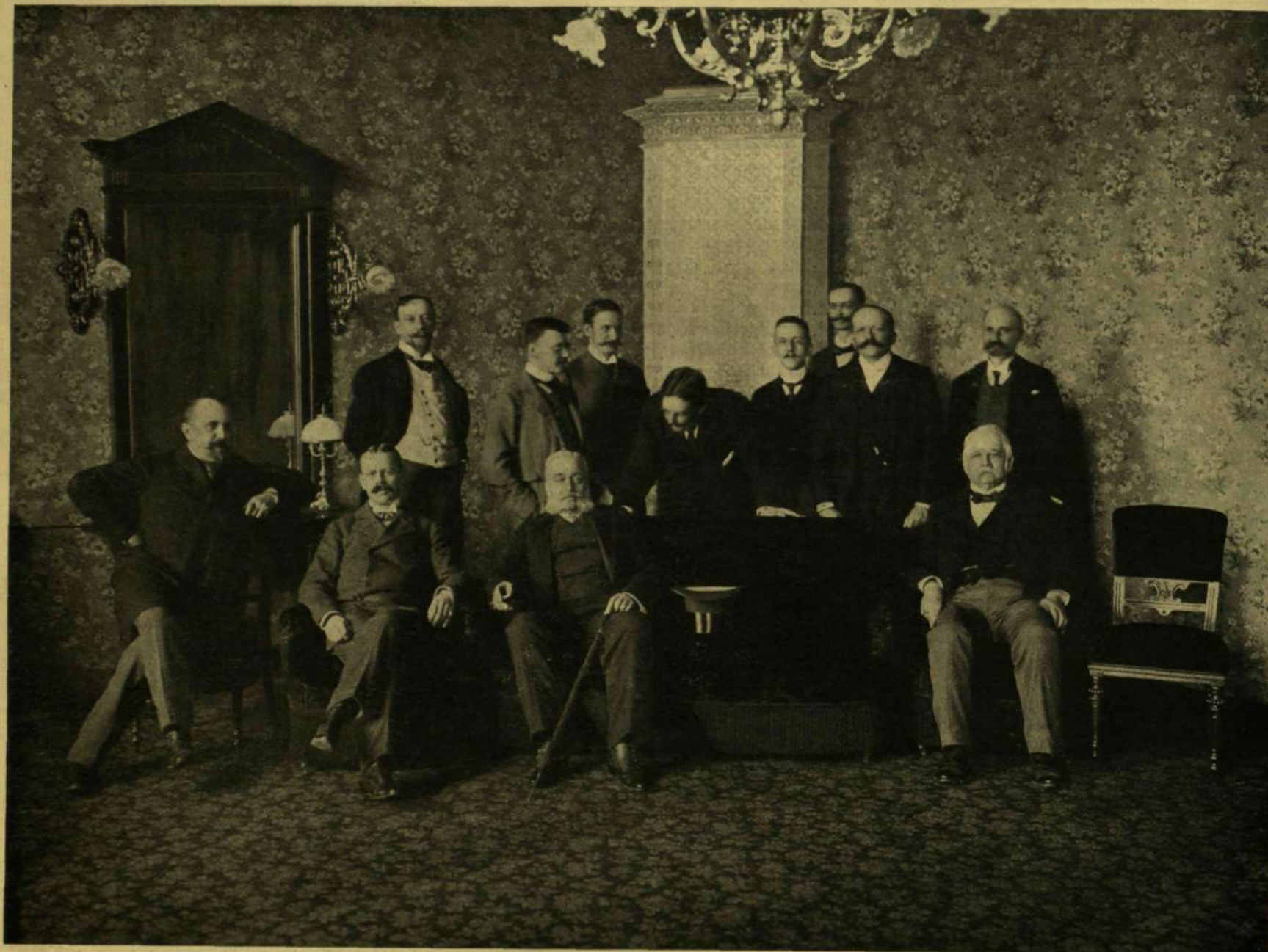
B. Ambrózy B. Tallián
Lajos követ. Dénes udv.
ségi titkár. tanácsos.

Gróf Szapáry
Tibor minisz-
teri titkár.

B. Erb Kele-
men minisz-
teri titkár.

Kostyál Zsig-
mond udvari
titkár. Ede osz-
tályfőnök.

Horovitz
Salomon Oszkár
udvari tanácsos.

Dr. Thallóczy Lajos
osztályfőnök.

Mérey Kajetán
osztályfőnök.

Gróf Goluchowsky Agenor
külügyminiszter.

Szentgyörgyi Gyula
osztályfőnök.

A KÖZÖS MINISZTERIUMOK KÉPVISELŐI A DELEGÁCIÓBAN. — Weinwurm fényképe után.

Szentgyörgyi háta megett áll *Salomon Oszkár* udvari tanácsos, jeles szakember. Mellette *Iovag Horovitz* Ede, a bosnyák-hercegovinai bureau osztályfőnöke. Nagy tehetségű hivatalnok, a balkáni bosnyák viszonyoknak kitűnő ismerője; a közös pénzügyminiszter legrégebb munkatársainak egyike. Mögötte áll *Kostyál Zsigmond* udv. titkár, a közös számszéknek pártatlan szorgalmú hivatalnok. Szemben az olvasóval báró *Erb Kelemen* külügyminiszteri titkár alakja látszik. Derék fiatal hivatalnok, az osztrák hivatalnoki kar egyik kitűnő tagjának, báró *Erb* volt belügyminiszteri osztályfőnöknek fia. Egyike azon ritka közös hivatalnokoknak, a kik osztrák létkre a magyar állam nyelvével elsajátítani törekedtek.

A miniszter fölé hajlik, mintha a fülebe súgna valamit, gróf *Szapáry Tibor*, a miniszter saját külön „tolmácsa”. Rokonszenves fiatal ember, a ki kétségkívül a legnagyobb szóbeli munkát végezte a delegáció tartama alatt, a mennyiben

szik, de minthogy két különálló testületből áll, a melyben 60—60 tag vesz részt, rendkívüli éberséget igényel az egésznek összetartása és a mindenre való ügyelés, a melynek báró *Tallián Dénes* a legnagyobb mértékben eleget tesz. Az a fiatal ember, a ki mellette áll, báró *Ambrózy Lajos*, a külügyminiszter kabinetjének tagja, követségi titkár, a diplomáciai testület egyik szép reményekre jogosító tagja, a ki eddig is, minden állomásán kitűnően bevált. Az ő családjának is nagy hagyományai vannak a magyar hivatalnoki és alkotmányos élet terén.

Mellette áll ettenachi *Jettel Emil* külügyminiszteri udvari tanácsos, báró *Dóczy Lajos* hivatalbeli utódja; kellemes modorú, széles látókörű ember.

A csoportozatot szőlő *Thallóczy Lajos* osztályfőnök zárja be, a kiről már múlt számunkban megemlékeztünk.

Nyugodtságot nem veszíti el egy percre sem, pedig erős sora van, a mennyiben annyi dicséretet senkire se halmoznak, mint ő rá. De ezt ő époly nyugodtan tűri, mintha a kifogások özőnét hallaná. Mint igazi tengerész, nem szünetelt szónoknak. De a mit mond, annak van keze-lába.

A hadügyminiszter mellett ül *Röckenhausen* Richárd, a hadügyminiszterium fő gazdája. A mily pontos, lelkiismeretes hivatalnok, ép oly kedélyes férfit, a ki úgy látszik, azt szeretné, hogyha mentől több dolga volna. Ha rajta múlna, derék katonáink bizonyosan filet de beef-öt és beafsteakot ennének pomme souffléval. De hát így be kell érniük a megszabott menázsival is.

Röckenhausen mellett ül *Krobatin* Sándor tábornok. Legjelesebb szónoka a katonáknak. Kitűnő szakember, alapos műszaki műveltséggel. Meglátszik rajta, hogy tanár volt. Úgy a magyar, mint az osztrák delegációban két oly

talpraesett magyarázatot adott az új ágyúkra vonatkozólag és oly megnyugtató felvilágosításokkal szolgált a magyar delegátusok beható kérdéseire, hogy e nehéz tétel elfogadtatásából bőségesen kivette részét.

Krobatin felett egy nyájas képzés ezredesnek, *Elmayer* Lajosnak alakja látszik. Derék katoná, a hadügyminiszterium kultuszminisztere és a kadetek apja. Bizonyára nem az ő hibája, hogy nem emelnek több katonai intézetet.

Hauser János báró sorhajóhadnagy, *Spaun* tengerenagy elválaszthatatlan segédtestje. A jókedvű, emberbeesülő bécsi kedélynek tipikus képviselője. Mellette áll angolra emlékeztető bajusztalan arczával *Sényi* Péter sorhajóhadnagy. Az idei delegációban szerepelt először és kiváló szónoknak bizonyult. Vasmegeyi em-

századosá léptették elő és a poroszok ellen folytatott 1866-iki hadjáratban, mint lovas századparancsnok vett részt *Clam Gallas* lovas hadtestében, a midőn több alkalommal nemcsak személyes bátorságával, hanem mint vezérkari szolgáltra beosztott tiszt is magára vonta főlebbvalói figyelmét, 1869-ben őrnaggyá és egyszersmind a király szárnysegédévé nevezetett ki. 1872-ben alezredes lett a *Ferenc József* király nevével viselő 1-ső számú dragonyos ezredben, majd 1874-ben kinevezetett ezredesnek, átvette a 10-ik számú, 1877-ben pedig a század király nevével viselő 3-ik számú dragonyos ezred parancsnokságát. 1879-ben a 13-ik lovas dandár parancsnoka lett és még ez évben vezérőrnaggyá léptették elő, 1880-ban a 14-ik lovas hadosztály parancsnokságát bízták rá. 1881-ben a 3-ik lovasdandár parancsnokságát vette át; 1884-ben altábornagy, 1886-ban pedig a lembergi lovas-hadosztály parancsnoka lett. 1888-ban a 6-ik gyalog

a tekintetben csak egyre hivatkozhatom. Újtsák fel a reminiscenziákat abból az időből, a mikor még mint ezredes szolgáltam Debreczenben, Czeglédén, Körösön és Kecskeméten és ezek alapján megtehetik a következtetést. Engem ezekben a városokban mindenütt szerettek és én is mindenkit szerettem.

Canisius Viktor vezérőrnagy, mint a 3. utászászlóalj hadnagya részt vett 1859-ben az orosz háborúban, 1866-ban mint főhadnagy és ezredsegédtest a 36. gyalogezredben az olaszországi s a poroszok elleni hadjáratokban harcolt, 1889 óta vezetője a közös hadügyminiszterium 2. osztályának s így a gyalogság, vadász, stb. csapatok szervezése, a sereg állományának nyilvántartása őt illetik. 1898 óta vezérőrnagy. A vaskoronarend harmadik osztályának lovagja.

Krobatin Sándor vezérőrnagy 1869-ben lett hadnagy; a tábori és vár-tüzérségnél különböző

Linhart János
tengerészeti
főbiztos.

Elmayer
Lajos
ezredes.

Schirmbeck
János
ezredes.

Dobručki Fe-
renc főhad-
biztos.

B. Abele
Vince
őrnagy.

Urban Ferdi-
nánd vezérkari
őrnagy.

B. Hauser Já-
nos sorhajó-
hadnagy.

Sényi Péter
sorhajó-had-
nagy.

Jedina Lipót
sorhajó-kapi-
tány.

Iovag Görtz
Lárd sorhajó-
hadnagy.

Krobatin Sándor
vezérőrnagy.

Röckenhausen Richárd
osztályfőnök.

Báró Krieghammer Ödön
hadügyminiszter.

Báró Spaun Armin
tengerenagy.

Canisius Győző
vezérőrnagy.

Helleparth Jarosláv
teng. vezérbiztos.

A KÖZÖS MINISZTERIUMOK KÉPVISELŐI A DELEGÁCIÓBAN. — Weinwurm fényképe után.

ber, a ki a szónoklás tehetségét hazulról hozta és tiszta magyarságával a katonás precíz kifejezési modort egyesíti.

S. L.

A hadügyminiszteriumnak és a haditengerészetnek a delegációban jelen volt képviselőiről még a következő életrajzi adatokat közölhetjük:

Báró Krieghammer Ödön, lovassági tábornok, 1832. július 7-én Landshutban, Morvaországban született, hol atyja egy ott állomásozó dragonyos ezredben mint százados szolgált. Katonai pályáját a lovasságnál kezdte. Elvégezvén ugyanis a bécsűjhelyi katonai akadémiát, hová 1843-ban lépett be, 1849-ben az 5-ik számú vértés ezredhez neveztek ki hadnagynak, 1854-ben főhadnaggyá és 1859-ben századosá léptették elő. Az 1859-iki hadjáratban, mint a kilencedik hadtesthez beosztott parancsotviszt vett részt és a solferinói csatában tanúsított vitézségéért a katonai érdemkeresztet lón kitüntetve. 1861-ben első osztály

hadosztály parancsnoka lett; 1891-ben kinevezetett lovassági tábornokká és a krakói 1-ső számú hadtest parancsnokává. Mint krakói hadtestparancsnok Galícia határszéleinek védelmi állapotba helyezését első sorban ő intézte. Ezen állásából nevezte ki ő Felsője 1893 szeptember 23-ikán közös hadügyminiszterrel.

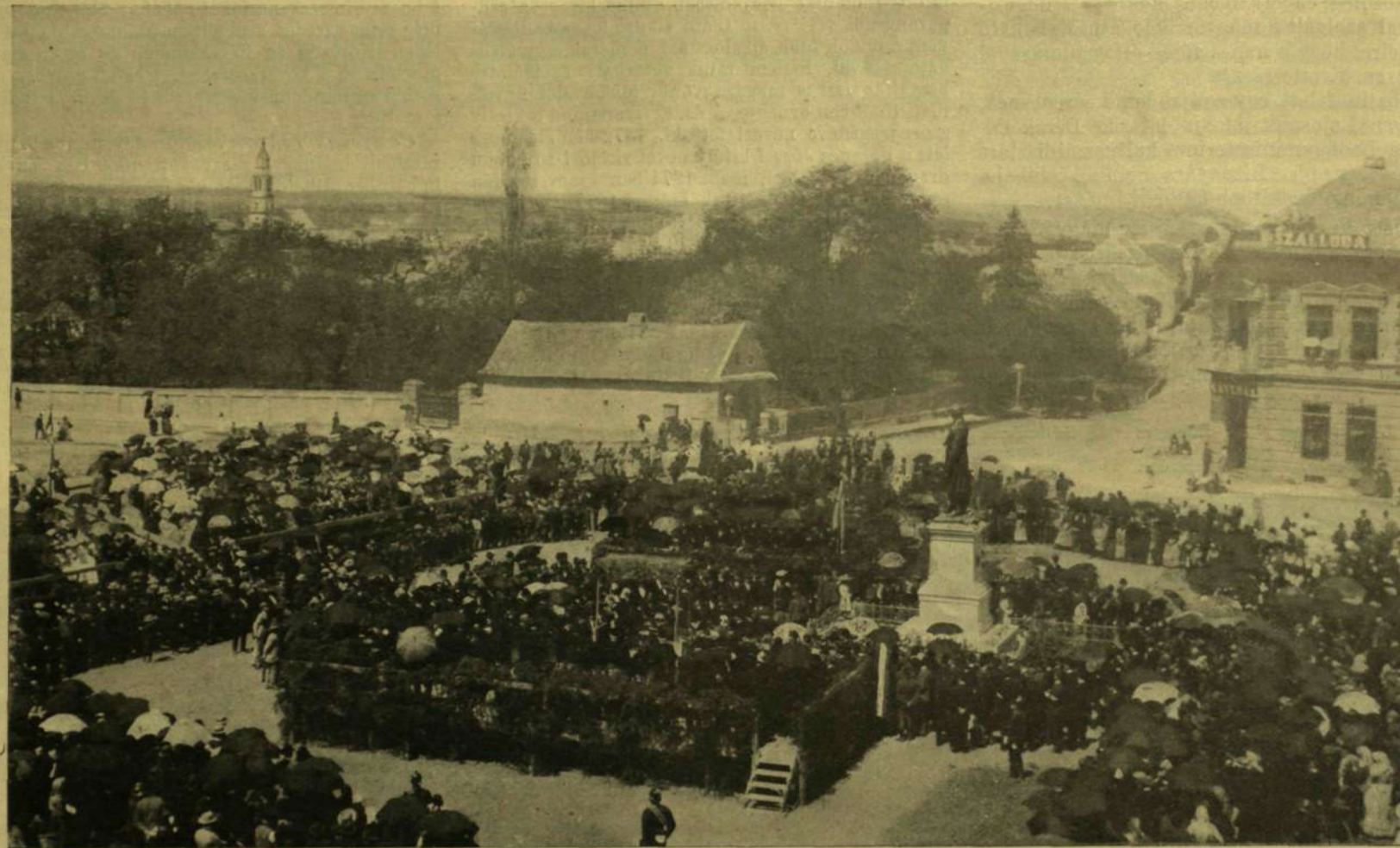
A hadügyminiszter fényes pályáján sok kitüntetésben részesült. 1896-ban a Lípót-rend, majd 1898-ban a Szent István-rend nagykeresztjét kapta, 1899-ben pedig ötven évi szolgálatának évfordulóánnépűn ő Felsője snjátkező levélben legmelegebb köszönetét fejezte ki a jeles hadfinak, s egyúttal az örökös bárói rangot adományozta neki.

A hetvenes években, mint a 10-ik dragonyos-ezred parancsnoka, hosszabb ideig hazánkban állomásozott, így Czeglédén, Kecskeméten s utóbb Budapesten. Midőn híre járt, hogy közös hadügyminiszterre lesz, egy lap tudósítójának azon kérdése, hogy azon esetben, ha hadügyminiszterre kinevezetnék, a magyar nemzeti aspirációk kellő jóakarattal és szimpáthiájával fognak-e találkozni, *Krieghammer* tábornok következőleg felelt: «Ebben

alkalmazásokban szolgált, 1885-től 1890-ig Temesvárt és Lugoson. Azután a tüzérségi hadapródiskola s az 1. számú hadtest-tüzérezred parancsnoka lett. 1896 óta a közös hadügyminiszterium 7. osztályának vezetője, a mely osztály hatáskörébe tartozik a tüzérség vezetése és szervezése; ez idő óta mindig szerepelt a delegációkban. A harmadosztályú vaskoronarend lovagja s a katonai érdemkereszt tulajdonosa.

Röckenhausen Richárd lovag, osztályfőnök a közös hadügyminiszteriumban s a hadbiztonság főnöke. 1836-ban született Deutschlandsbergben, Stájerországban. Tanulmányai befejezése után az egykori cs. és királyi katonai biztosságnál szolgált, majd a hadbiztosságnál. 1877-ben osztályfőnök, 1890-ben pedig a közös hadügyminiszterium gazdasági osztályának főnöke lett. A *Ferenc József*-rend középkeresztjese a csillaggal s a harmadosztályú vaskoronarend lovagja.

Schirmbeck János vezérkari ezredes, a közös hadügyminiszterium 5. osztályának vezetője, melynek hatáskörébe a vezérkari ügyek, a hadi levél-

TOMPA MIHÁLY SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE RIMASZOMBATBAN. — Liszy A. fényképe után.

tár, stb. tartoznak; a harmadosztályú vaskoronarend lovagja s a katonai érdemkereszt és érdem-érem, stb. tulajdonosa. 1852-ben Mezőhegyesen született. 1875-ben tüzérhadnagy lett, 1885 óta tagja a vezérkarnak.

Eltmayer Lajos ezredes, a közös hadügyminiszterium 6. osztályának, a katonai képzőintézetek szervezésével, stb. foglalkozó osztályának főnöke 1897 óta. 1851-ben született Pracsac-ban, Horvátországban. 1870-ben nevezett ki az első mérnökari ezredhez hadnagygyá.

Abela Vincze báró alezredes, a hadnagyi rangtól az őrnagyi rangig a 12. sz. ulánus-ezredben szolgált. A közös hadügyminiszter szárnysegéde.

Urdán Ferdinánd vezérkari őrnagy 1866 július 6-án született Maros-Vásárhelyt. A gimnáziumot Miskolcson végezte, azután a bécsi helyi katonai akadémián tanult, honnan 1885-ben került ki mint hadnagy. A hadi iskola elvégzése után 1890-ben a vezérkarhoz osztott be s ez idő óta különböző alkalmazásokban a vezérkarban, előbb a csapatoknál, majd a vezérkar hadműveleti irodájában s a közös hadügyminiszterium elnöki irodájában szolgált. 1895 óta a közös hadügyminiszter szárnysegéde s mint ilyen működik a delegációban. 1899 óta vezérkari őrnagy.

Dobrucki Ferencz lovag első osztályú főhadbiztos 1845-ben született Gyula-Fejérvárt. 1880 óta mindig ő bízott meg a közös hadügyminiszteriumban a hadsereg költségvetésének összeállításával. A Ferencz József-rend lovagja.

Spaun Armin báró tengernagy, tengerészeti parancsnok s a hadügyminiszterium tengerészeti osztályának főnöke, 1833-ban született Bécsben. A hadi tengerészetbe 1850 június havában lépett, mint tengerészeti hadapród, 1853-ban fregát-zászlós, 1856-ban sorhajó-zászlós, 1858-ban fregát-hadnagy, 1860-ban sorhajó-hadnagy, 1869-ben korvet kapitány, 1871-ben fregát-kapitány, 1881-ben sorhajó-kapitány, 1886-ban ellentengernagy, 1892-ben altengernagy, 1899-ben tengernagy lett. 1863-ban Hahn főkonzullal különös kiküldetésben beutazta Albánia belsejét, 1864-ben, mint a „Don Juan d'Austria” páncélos fregátjának első tisztje, részt vett a Dánia elleni háborúban, 1866-ban a lisszai csatában Tegethoff vezérhajójának, a „Ferdinand Max”-nak másodparancsnoka volt. Egyézőlmes csatában tanúsított bátor viselkedéséért Öfelségétől a vaskoronarendnek hadiékítményes III. osztályát nyerte. 1873-tól 1879-ig londoni nagykövetségünkénél tengerészeti attaché volt. 1879-től 1883-ig Károly István főherceg udvartartásába volt beosztva, mely minőségben több tengerentúli utat tett, így elkísérte a főherceget a „Saida” korvetten az Egyesült-Államokba és Dél-Amerikába tett utazásán. 1885—86-ban a görög partok nemzetközi elzárásában részt vett osztrák-magyar hajóhad parancsnoka volt. 1889-ben a monarchia két államát képviselte a washingtoni nemzetközi tengerészeti kongresszu-

son, melyet a tengeren való nemzetközi útjog szabályozása ügyében hívtak össze. 1888—89, 1892, 1893., 1895., 1896-ik években mint hajóhadparancsnok működött. 1897-ben néhai Viktória angol királyné jubileumán, mint az osztrák-magyar tengerészet képviselője a „Wien” nevű hadihajóval volt jelen. 1897-ben mint báró Sterneck utódja átvette az Osztrák-Magyar Monarchia hadi tengerészeti parancsnokságát. Sok kitüntetésben részesült a fentebb említettek kivül is, így a Lipót-rend nagykeresztjének és számos külföldi nagy rendjelnek tulajdonosa s valóságos belső titkos tanácsos. Neki köszönhető, hogy hajóhadunk a jelenkori igényeknek megfelelő fejlődést nyert.

Görtz Szilárd sorhajó-kapitány. 1846-ban született. A tengerészetbe 1862-ben lépett be. Részt vett az 1864-iki háborúban, valamint 1866-ban is ott volt Lisszánál. 1898 óta a hadügyminiszterium tengerészeti osztályában a 2-ik (műszaki) ügyosztály főnöke. Mind az ezüst, mind az arany vitézségi éremnek és a III. osztályú vaskorona-rendnek tulajdonosa. Leányát magyar ember, Marton Aladár sorhajó-hadnagy vette nőül.

Jedina Lipót lovag sorhajó-kapitány. 1849-ben született. A tengerészetbe 1861-ben lépett be mint 2-od osztályú tengerészeti jelölt. 1864-től 1867-ig Mexiko partján utazott. Hazatérve részt vett azon bizottság munkálataiban, melynek czélja volt, hogy a Duna és mellékfolyói hajózhatóságát az akkor terbe vett monitorok szempontjából tanulmányozza. 1883-tól 1889-ig Toskánai Lipót nagyherceg nevelője volt s a nagyherceget kelet-ázsiai útján kísérte, mely utazásáról igen érdekes leírást készített és adott ki. 1892-től 1896-ig a londoni nagykövetségnél volt tengerészeti attaché. 1897-től 1898-ig a „Kaiser Franz Josef I.” czirkáló hajó parancsnoka volt s mint ilyen, ő vitte Khinába az akkor oda kinevezett osztrák-magyar követet. 1899-ben a miniszteriumba rendelték, hol előbb a hadműveleti és később az elnöki osztály főnöke lett. Nagy tapintattal és tudással tölti be nagy felelősséggel járó hivatalát. A III. osztályú vaskoronarend és a katonai érdemkereszt tulajdonosa.

Hauser János báró sorhajó-hadnagy 1864-ben született. A tengerészetbe 1882-ben lépett be mint 2-od osztályú tengerészeti hadapród. Részt vett a „Fasana” korvetten 1891—93-ig tartott földközi utazásában mint sorhajó-zászlós. 1889-től 1891-ig Eberan altengernagy segédtitisz volt. 1893-ban sorhajó-hadnagy lett. 1898 óta Spaun báró parancs-örtszije.

Nagy-Unyomi **Sényi Péter** sorhajó-hadnagy. Budapest 1871-ben született. Elvégezvén itthon a középiskolákat, 1890-ben belépett a tengerészetbe mint tengerészjelölt. 1892-től 1894-ig a „Saida” hajón utazott Kelet-Indiában és a Csendes-óceánon. 1895-ben sorhajó-zászlós lett. Az 1896-iki ezredévi kiállításban a hadi tengerészeti kiállítás rendezői közé tartozott. Részt vett a krótai

ostromzárban. Majd két évig tanár volt a tengerészjelöltek iskolájában Pólában. 1901-ben sorhajó-hadnagy lett, midőn a miniszterium elnöki osztályába rendelték be s az ideai delegációban a tengerészeti kormány, magyar képviselője volt. Magyarországon nősült, elvevén Baratta-Dragono b. rónót.

Helleparth János cs. és kir. tengerészeti vezérbiztos és a közös hadügyminiszterium tengerészeti osztálya 8-ik ügyosztályának főnöke, 1845-ben született Morvaországban s 1864-ben lépett mint gyakornok a haditengerészet szolgálatába. 1881 februárjától 1882 márciusáig a „Laudon” hadihajón, a hajóhad vezérhajóján volt, mely az 1882-iki krivoszai felkelés legyőzésében közreműködött, a miért ő is hadi érmet kapott. 1897-ben mint 2-od osztályú tengerészeti főbiztos a tengerészeti szertár kezelési igazgatójának helyettese, 1898-ban pedig igazgatója lett; ugyanez évben a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntették ki, 1901 novemberében a tengerészeti osztály 8-ik ügyosztályának főnöke, 1902-ben tengerészeti vezérbiztos lett.

Linhart János cs. és kir. tengerészeti főbiztos 1855-ben született Kanitzban, Morvaországban. 1872 óta szolgált. 1901-ben a Ferencz József-rend lovagkeresztjével nyerte el. Szülővárosának díszpolgára. Ő állítja össze a tengerészeti költségvetést.

TOMPA MIHÁLY ÉLETÉNEK UTOLSÓ ÉVÉBŐL.

Az 1867-ik év nyarán Tompa Mihály meghivatott engem segédlelkészül Rimaszombattól Hanvára. Ilyen nagytekintélyű, de a mellett már beteg kedélyű embernek meghívását illetlen dolog lett volna el nem fogadni s így fölládoztam nyugalmas helyemet egy — mondhatom — igen nyughatatlanért. Hogy mily ideges és türelmetlen volt életének ez utolsó évében a nagy költő pap, azt csak az tudhatja, aki ez időben közvetlen közelről szemlélhette.

A hanvai paplakkal átellenben van a még mostan is élő özvegy Darvas Pálné úrnő háza. A két házat egymástól a falun átvívó szekérút választja el. Az 1868-ik év tavaszán a nevezett úrnő az új felőli kökerítést javíttatni kezdte. Természetes, hogy a kőműves-munka zörgéssel, kopogással járt. E kopácsolást az ideges természetű költő nem tűrhette. A megkezdett munka másodnapján reggel felpakkoltatott két szekérre, ágyat, divánt és egyéb dolgokat s e szavakkal fordult hozzánk, káplánjainhoz:

„Kedves öcsémuraimtól két hétre búcsút veszek, ez idő alatt, azt hiszem, elkészül a szomszéd úrnő kökerítése.”

Runyába, a szomszéd faluba ment el özvegy Lévainé úrnőhöz, ki a költő feleségének, Söldes Emiliának, volt idősebbik nővére.

De a két heti idő két napra fokozódott le; a harmadik nap reggelén berukkolt Tompa saját udvarára a két pakkolt szekérrel s ezt mondta: „Képzelmék, uramócsém, a szomszédunkban egy kakas folyton kiabált; már három forintot ígértem érte a gazdájának, még sem adta ide. Kénytelen voltam tehát ott hagyni nyugodalmasnak vélt szállásomat.” Özv. Darvas Pálné úrnő megtudta ezt az esetet s a javítómunkát a nagy költő életére beszüntette.

Egy nyári nap délelőttjén Száraz-völgyről három pap barátja látogatta meg a beteg Tompát. Orbán Ferencz ragályi lelkész, komoly természetű, tudós ember, Batta Bálint zádorfalusi lelkész, vidám kedélyű ember és Majomi József, az alsó-szohai nyugodt természetű s a mellett gavallér pap. E három jó barát minden áron arra törekedett, hogy a beteg költő kedélyét némileg fölvidítsák, igyekeztek azonban nem sok sikerrel járt. Csak délután lett kissé jobb kedvű a költő, a midőn költeményeire terelte a beszédet, előhozatta pár kötet verset s azokból néhányat, melyeket maga jelölt meg, így a „Feleségemhez”, a „Gölyához”, a „Madár fiához” cziműeket és még többet felolvastatott.

Sajátságos dolog, hogy Tompa, a ki egészséges korában hallani sem szerette, ha verseit dicsérték, ez alkalommal, midőn egy vagy másik versét fölolvastam, ő kérdezte három jó barátjától: „No, mondjátok meg, ki irt ilyet valaha?”

Beteges és izgatott állapotban sok levelet és táviratot irt. Egy alkalommal a levélpapír és boríték kifogyott. Reggel magam voltam a káplán-szobában, a hová benyit Tompa, kezében pár iv papiros és egy nagy olló s ezt a kérdést intézte hozzám: „Tud maga, öcsémuram, ives papirosból couvertet csinálni?” Természetesen azt feleltem: tudok. Azzal ott hagyta a papirosot és ollót s bement az átellenben lévő szobájába. De mihamar visszafordul és kérdi: „Készen van-e már legalább egy boríték?” Én még csak akkor vehettem vezembe az ivet; ő türelmetlen lévén, kikapta kezemből, belevágott a nagy ollóval és azzal kiment. Még jóformán bele sem foghattam, midőn újra bejött és — mint előbb — belevágott az ollóval a papirosba. Én is kijöttem szobából és azt találtam mondani: „Három bizta és időt enged a nagytiszteletű úr, én megcsinálom a magam módja szerint, de ha jobban tudja, hát tessék!” Erre felkapta előlem a papirosot és ollót s eme szavakkal hagyott el: „Engedjen meg, öcsémuram, nem fogom terhelni többé ez életben egy bötüvel sem.”

Engem e miatt egész nap s még éjjel is bántott a lelkiismeret, a miért megbántottam a költőt. De már másnap kora reggel megtörtént a kiengesztelődés. Káplán társam, Csizi János még szendereggett, midőn észrevettem, hogy nyílik az ajtó s Tompa az ajtónyíláson bedugva fejét (most is előttem áll halavány arca), így

A TOMPA-SZOBOR ELŐTT A LELEPLEZÉS UTÁN. — Andrássy László fényképe után.

A szobor irányában az első sorban áll díszmagyarban Kubinyi György orsz. képviselő, mellette Hámos László főispán, közöttük Holló Barnabás szobrászművész és Alexander Bernát, Hámos főispán mögött Négyesy László és Boöthy Zsolt, utána sorban Bornemiza László alispán, Kun Bertalan püspök, Lévy József, Farkas Zoltán, Jakab Odón és Cziklay Lajos.

szólt hozzám: „Nem alszik már öcsémuram? No akkor keljen föl, sürgönyt kell küldennem Arany Jánosnak.” Az egy életre szóló nagy harag így csak egy fél napig tartott.

Hanvai káplánkodásom ideje alatt kellett készülnöm a papi vizsgára. De midőn a társam nem volt hetes, többnyire hazament Simoniba, a hol szülei laktak. Ekkor azután kijutott nekem a zaklatásból, sürgöny és levélírásból busásan. Sokszor — hogy rám ne akadjanak — fölmentem a hanvai toronyba tanulni, de hiába, ott is rám találtak, onnan is csak le kellett jönnöm.

Utolsó időben Tompa nem volt dohányzó, de azért a hanvai kertben finom dülházi muskotály dohányt természetünk 20 □ ölon. Az e helyen termelt rózsapiros dohányból, melynek fontjáért szivesen megadtak öt forintot, küldetett Tompa Pestre barátjának, Arany Jánosnak 16 csomót. Kisült később, hogy színét nem látta Arany a piros, illatos dohánynak; bizonyosan elkobozták. Féltnék is a büntetéstől, a mely azonban szerencsés elmaradt.

Még a legutolsó sürgönyét írom itt le, melyet általam iratott, nekem diktált tollba Paczek Mór mezei főorvoshoz Rimaszombatba, a mely így szólt:

„A kinok legiszonyúbb fokára, — a mely

örüléssel s kétségbeeséssel határos — jutottam. Ez a meghalás és még is meg nem halhatás bizonyú állapota. Kérem főorvos urat, jöjjön azonban, segítsen rajtam, ha lehet, hogy múltjék el tőlem a keserű pobár.”

De oly nagy ideg- és szívbajnál nem létezett már segítség, a nagynevű költő és pap életén is diadalmat vett a kérelhetetlen halál.

Lengyel László,
nyug. kövecesi ref. lelkész.

RIMASZOMBATI KÉPEINKHEZ.

A múlt héten megtartott Tompa-szobor leleplezési ünnepével egyidőben az új vármegyeházát is felavatták Rimaszombatban s ugyanakkor volt Hámos főispán tíz éves jubileuma is. Gümör-Kishont vármegye székhelye sokáig Pelsűcz nagyközség volt, egy nagy, de elavult vármegyeházzal, mígnem 1882-ben Rimaszombatra tették a székhelyet. Azonban itt nem lévén alkalmas helyiség, új megyeház építését határozták el, a mely 1901 végére el is készült.

Az új vármegyeháza a legmodernebb barokk stílusban épült, a volt Huszár-, jelenleg Tompa-terem, Czigler műépítész tervei szerint. A főépület kétemeletes, oldalszárnyai pedig emeletesek. A földszinten vannak elhelyezve a pénztárak, számvétség, tanfelügyelőség, ügyészség, főorvos, várnagyi és főispáni titkári lakás. Az első emeleten van a főispán és alispán lakása és a díszes nagyterem, melynek fehér alapon dús aranyszínes falai szintén barokk izlésűek. Ugyanítt van elhelyezve az államépítészeti hivatal. A második emeleten vannak: a jegyzői hivatal, az árvaszék, a közigazgatási hivatalok s a nagyterem két karzata. A minden tekintetben sikerült épület 400,000 koronájába került a vármegye közönségének.

Tompa Mihály szobra leleplezési ünnepéről készült rimaszombati fényképeink egyikén ott láthatjuk e város egykori jeles fia, Ferenczy István szobrász szerény műtermének fennmaradt részét és kertjét. Mint egy rimaszombati lakosnak fia, még az apjától örökölte ezt a műtermek használt két szobás házacskát, mely a Ferenczy-család birtokában közel 140 év óta van. Maga a ház Rimaszombat város első utcájában van, az Andrássy-úton, egy 400 □-öles kert bal sarkára építve. Két oldalról a Rima folyó egyik mellékága folydogál a kert aljában, mikor ki nem szárad. A másik oldalról a régi Szél-utca, jelenleg Ferenczy-utca határolja. A nyári műterem a névtelen kis patak partján

GÜMÖRMEGYEI ÚJ SZÉKHÁZA RIMASZOMBATBAN.

állott a 80-as évek közepéig; ez egy kőből készült épület volt, oldalvilágítású ablakkal. Tévesen állították, hogy Ferenczy egy favázas épületben dolgozott volna. A művész ugyanis, midőn 1846-ban Budáról Rimaszombatba költözött, 1847-ben készült ideiglenes épületét a tűz teljesen elhamvasztotta; ekkor sérült meg az életnagyságú Euridyke-szobor is, minthogy a tüzők az izzó márvány szobrot vízzel öntötték s ennek folytán megrepesztett Schodelné szobrával együtt. Elpusztult ezenkívül három nagyobb szabású síremlék és négy templomi szobor, szóval Ferenczynek összes akkori rendelései. Ez keserítette el Ferenczyt, nem pedig az, hogy nem pártolták; mert hiszen az ország különböző részeiben mindenütt találunk tőle nagyobb alkotásokat; többek között az esztergomi bazilikát díszítő szobrokat, valamint számos más templomban is láthatjuk műveit. Nagyobb szabású emlékművei: báró Forray Iván emléke, említésre méltó még Esztergomban

a művészek állíttatni, szülőházát pedig emléktáblával fogja megjelölni.

Markó Miklós.

EGYVELEG.

* A jelenleg uralkodó japán császár azon eskély számú költők egyike, kik verseiket nem a közönség számára, hanem a maguk gyönyörködésére írják. A császár évenként vagy tízezer verssort szokott írni, melyek drága kötésben a császári könyvtárba kerülnek.

* Olaszországban tízezer ember közül harmincz gyilkosság által vesztí életét. Megjegyzendő, hogy ezen gyilkosságokat nem úgy, mint régenten boszúból, hanem leginkább rablási szándékból követik el.

* Az angolnának két egymástól teljesen különböző szive van. Az egyik hatvanszor üt egy perc alatt, a másik pedig százhatvanszor.

* Martinique szigetén a szarvasmarhák már április első napjaiban, tehát több héttel a földren-

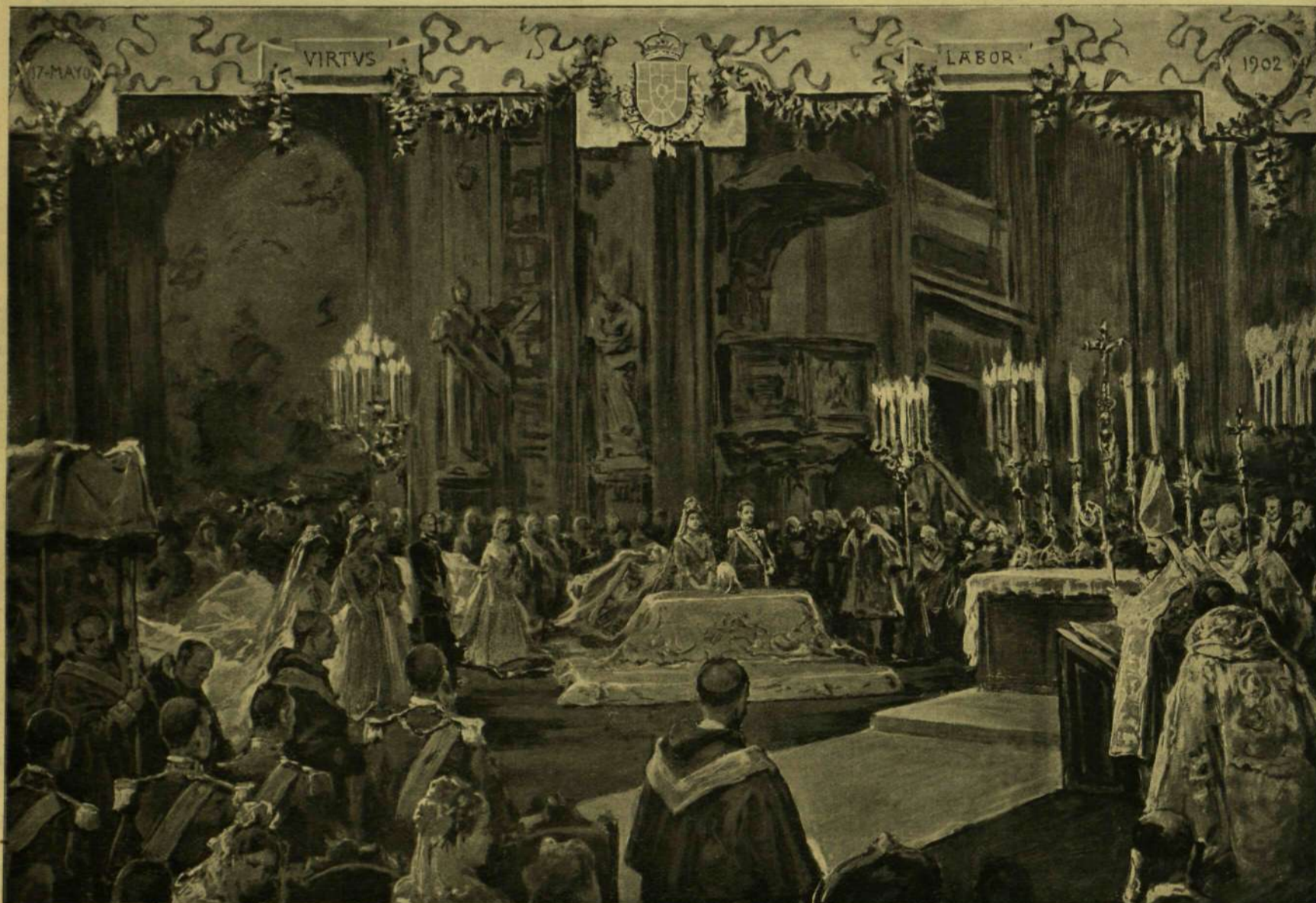
mindig kedves maradjon! Ezt a régi szokást minden hajón híven követik.

* A londoni divathölgyek legújabb hóbortját a hazárdjáték, nevezetesen a bacarat képezi. Némely hölgy esténként 8-10 ezer font sterlinget eljátszik, sőt egy esetben egy férjes nő 200 ezer fontot — 4 millió 800 ezer koronát — vesztett, mely összegdet dús gazdag férje ki is fizette.

* Az osztrák-magyar hadsereg minden egyes katonája az államnak évenként 1080 koronába kerül. Németország és Franciaország e részbeni költsége két százalékkal kisebb, ellenben Anglia katonái évenként 2232 koronába kerülnek. A legrosszabbul tartott és fizetett orosz katoná alig kerül 888 koronába, sőt azt hiszik, hogy ezen összegnek is egyharmada kezelés közben elkallódik.

* Clemenceau György, kit most ismét beválasztottak a francia szenátusba, mint újságíró «L'Aurore» című lapjában a Dreyfus-pör lefolyása alatt 625 másfél hasábas vezércikket írt Dreyfus érdekében.

* A fűzők ellen. A francia orvosi kar oly törvényt alkotását javasolja, mely szerint 30 éven aluli nők

XIII. ALFONZ SPANYOL KIRÁLY TRÓNRALEPÉSE. — Te Deum a San-Francisco el Grande templomban.

Rudnay Sándor hercegprímás dombormívű síremléke. Rimaszombati magányában tervezte Mátyás király szobrát is, mely azonban nem készült el. Érdekes, hogy Ferenczynek most már az állam tulajdonába került munkái szülőházának faskamrájában voltak zsákokba csomagolva. A faskamra ajtaja állandóan le volt szögezve és a ház tulajdonosa, özvegy Jánosdeákné asszony, az ott elrejtett műveket csak igen ritkán mutatta meg s ezért a rimaszombatiak közül is csak nagyon kevesen látták Ferenczy hagyatékát. De valahányszor egy ritka látogató belépett ebbe a kis kertű házba, a belső megindulás vett rajta erőt, hogy itt nevelődött a magyar szobrász-művészet egyik kitünősége, Izsó Miklós, ki oly korán hunyt el, mint a 60-as és 70-es évek legjobb magyar szobrásza. A két utczára nyíló telket már nagyon sokszor értékesíthette volna özv. Jánosdeákné urnó, de ezen művészettörténetileg nevezetes helytől megválni. Hir szerint az állam, mely most teljesen díjtalanul jutott özvegy Jánosdeákné urnó ajándékából Ferenczy szobrászati emlékeihez, síremlékét fog

és, valamint a Pelée kitérése előtt oly nyugtalanok voltak, hogy alig lehetett velük bérni. A kutyák éjjel-nappal vonították a Pelée tűzhányóhegy oldalán rendszeren tömegesen tanyázó kigyók és majmok pedig mind eltűntek.

* Angliában a múlt év lefolyása alatt a vasúton egyetlen egy utas sem vesztette életét, míg 1900-ban negyvenkét utas halt meg, 1049-en pedig kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek. A balesetek megszűnése azon szigorú rendszabályoknak köszönhető, melyeket a hatóságok a vasúti személyforgalom érdekében kibocsátottak. A felelősség terhe most nemcsak az alantas közlegekre, hanem a vasúti társulatok igazgatóira is hárul.

* Krisztina özvegy spanyol királyné történelmi nevezetességű játékkártya-gyűjteményében többek közt azon csomó is megvan, melyet Szavoja Jenő herceg minden hadjárathoz magával szokott vinni. Vannak még régi egyiptomi, arab, francia és spanyol játékkártyái is, melyek máshol nem láthatók.

* Az amerikai hajóhad hajóin a parancsnok tisztjeivel ebédelve, végül a poharakat megtölti s a következő felkösöntést mondja el: «Uraim, igyunk kedveseink és feleségeink egészségéért! Kívánom, hogy a kedvesből feleség legyen, s a feleség

pénzbírság vagy börtönbüntetés terhe alatt semmiféle fűzőállat ne viselhessenek.

* Új lovassági fegyver. Az Egyesült-Államok hadügyminisztere az egész lovasságot a Luger-féle új pisztolyokkal szerelteti fel. Ezen pisztolyal egy perc alatt 116 lövést lehet tenni. Az acélhegygyel ellátott golyó 2000 méter távolságra egy hatodfél hüvelyk vastagságú golyófa deszkát átlýukaszt. Ily formán valószínű, hogy az új találmányt nemcsak a európai hatalmasságok is átvesszik, a mi sok száz millióba kerülne.

* A legtöbb nő hivatalnok az amerikai Egyesült-Államokban van. Így például csak Washington különféle állami hivatalaiban nyolcezer nő van alkalmazva.

* A hadihajók ára húsz év óta száz perccel emelkedett, a mi első sorban az acél vértéknek, továbbá az új szerkezetű ágyúknak tulajdonítható. Az angol hajóhad számára jelenleg készülő három nagy vértezett hajó: a «Dominia», továbbá a «VII. Edvárd király» s a «Commonwealth» egyenként 31 millió kétszáz ezer koronába kerülnek.

* Az orosz közoktatási miniszter jelentése szerint az Orosz-bírodalomban 17 millió hat és tizen-négy év közti gyermek van, kik semmiféle oktatásban sem részesülnek.

GRÓF FESTETICH GYÖRGY SZOBRA KESZTHELYEN.

GRÓF FESTETICH GYÖRGY SZOBRAKÉLEPLEZÉSE.

Szép ünnepélynek volt színhelye folyó hó 8-ikán Keszthely, a kies fekvésű balaton-melléki város, hol a nemes gondolkodású, hazafias főúr, gróf Festetics György szobrát leplezték le.

A nemzeti ébredés emez egyik legkiválóbb úttörője ifjú korában a hadseregbe lépett, hol alezredesséig emelkedett, de áthatva azon eszméktől, melyek akkortájt már a nemzetet kezdtek aléltóságából felrzni, több tisztársával egyetértésben, folyamodást nyújtott be Pozsonyban az országgyűléshez, melyben azt kérték, hogy a magyar ezredek maradjanak a hazában, a tiszték magyarok legyenek, valamint magyar legyen a szolgálati és vezényleti nyelv is. E folyamodás miatt a bécsi haditanács fogásra vettette a lelkes főurat, a honnan csak nehezen szabadulhatott. Ekkor aztán otthagya a katonaságot s a 36 éves férfi visszavonult keszthelyi birtokára s hazánkban az okszerű gazdálkodás első úttörője lett. Ezenkívül a magyar irodalmat s közművelődési intézményeket nagy buzgósággal és bőkezű áldozataival igyekezett istápolni, előmozdítani.

Látván mezőgazdaságunk elmaradottságát, saját költségén felállíttatta Keszthelyen az első magyar gazdasági tanintézetet, a «Georgicon»-t 1897-ben, melyből a mai keszthelyi gazdasági főiskola alakult.

A «Georgicon» megalapításának száz éves fordulóján pendítette volt meg Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter az eszmét, hogy gróf Festetics Györgynek szobrát kell állítani Keszthelyen. E hó 8-ika óta a szobor készen áll a város főterén. A szoborbizottság a földmívelésügyi miniszter felszólítására az országos magyar gazdasági egyesület alakította meg gróf Dessewffy Aurél elnöklésével.

A szoboravatásra sokan érkeztek Keszthelyre a fővárosból úgy, mint a vidékről. Darányi Ignác miniszter is megjelent; valamint a nagynevű gróf unokája, gróf Festetics Tasziló, Keszthely mostani birtokosa. A szobrot a város főterén, az Andrassy-terén állították föl. Lukácsy Lajos szobrász készítette, ki Festetics Györgyöt a XVIII. század végén

és XIX. század elején divatozott zsinóros rövid bekecsben ábrázolta. Az ünnepélyre az egész teret fellebögzték. Isteni tisztelet után gyűltek össze a helybeli és szomszédos hatóságok küldöttei, a gazdasági akadémia tanulói, az ország gazdasági egyesületeinek képviselői, a grófi család tagjai.

Gróf Dessewffy Aurél, a szoborbizottság elnöke, Darányi miniszter felé fordult és jellemezvén a «Georgicon» nevet viselő gazdasági iskola megteremtőjének élete folyását, megkérte, hogy leplezze le a szobrot. Darányi miniszter köszönetet mondott mindazoknak, a kik a szobor-emelés eszméjét fel-

A GRÓF FESTETICH-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYE KESZTHELYEN.

karolták, megemlékezett a nagy időkről, mikor Festetics György élt, ki úttörő szerepet vitt a mezőgazdasági oktatás terén, kinél megjelent az ország feledhetetlen emlékü nádora, József főherceg, kezébe vette az eke szarvát és Festetics György segítségével felszántotta a földet. A miniszter földézte gróf Széchenyi István emléktit is. Széchenyi, ki nem dicsekedett, nem hivalkodott soha, egygyel dicsekedett, egyet ő is szívesen emlegetett: számtalanszor mondta, hogy: «Tudják meg az urak, hogy én Festetics György gróf unokaöccse vagyok!» Egy tanárral, egy tanítvánnyal kezdte meg Festetics György a Georgicon-t. És ha most szótörhetné a koporsó falait, hogy megjelenjék itt, hogy megnézzé mégegyszer az ő kedves Keszthelyét, hogy körülnézzen meg egyszer az ő szeretett hazájában, akkor látná, hogy az ő áldott keze nyomán mennyi intézményünk támadt, s akkor azt látná, azt érezné, hogy nem élt hiába; akkor látná, akkor érezné, hogy a mit a költő zengett akkor, rajta teljesedett be:

«... nőtön nő tiszta fénye,
A mint időben, térben távozik.»

A miniszter a szobor felé fordúlva folytatta: «A te emléked a mi talizmánunk. Ha valaha kedvetlen idők a magyar gazdát elválasztanák a magyar gazdától, a te emléked újra egyesít bennünket. Ez az emlék minket a jó szerencsében mérsékletre tanít, a balsorsban pedig fölemel bennünket; a te emléked, a te életed, a te példád azt mondja nekünk, hogy a magyar mezőgazdaságért úgy fáradjunk és úgy küzdjünk, a mint te fáradtál és te küzdöttél, pihenést nem ismerve, mindvégig.»

Ekkor hullt le a lepel a szoborról. A miniszter a földmívelésügyi miniszterium nevében tett köszönetet a szobor talapzatára, utána a többi küldöttek rótták le kegyeletük adóját, köztük az összes földmívelés-iskolák együttes búzakalász koszorújkkal, a melyhez minden iskola gazdaságából került egy-egy kalász.

Délután lakoma volt a Balaton partján fekvő «Hullám» fogadóban. A lakomát a roz idő miatt nem tarthatták meg a szabadban. Az első felkösöntőt Darányi miniszter mondotta a királyné, utána gr. Dessewffy Aurél Darányi minisztert, gr. Festetics Tasziló Dessewffy és Jankovich főispán Festetics Taszilót éltette. A vendégek az esti vonattal visszautaztak a fővárosba.

A PELEÉ VULKÁN KITÖRÉSÉRŐL.

Alig hiszem, hogy volna a természetben borzalmasabb tünemény, mint a vulkánok kitörése. Pedig tulajdonképen a Föld történetében nem nagy jelentőségű események ezek s hatásukban messze elmaradnak a földkéreg egyéb mozgásainak jelentősége mögött. A tudomány mai állása szerint nagyon valószínűnek látszik, — de bebizonyítva semmi esetre sincs, — hogy a vulkánok kitörései csak másodrangú következményei a földkéreg mozgásának. Ha valahol a földkéreg mozgásban van s a mellett még — a mi igen különös, — a mozgásba jött

Brankovics György patriárka a püspökökkel a kongressusra megy.

Tallian Béla királyi biztos fogadtatása a patriarkha palotája előtt.

KÉPEK AZ UJVIDEKI SZERB EGYHÁZI KONGRESSZUSRÓL. — Singer József újvidéki fényképész felvételei.

kéreg-darab határán tengervíz van, akkor a határon mindenütt vulkáni jelenségekkel találkozunk.

Vagyis más szóval, vulkánokat csakis tengerek partjain vagy tengerekből kiemelkedő szigeteken találunk s mindig ott, a hol a föld szilárd kérgében tetemes elmozdulások mutatkoznak, a melyekről feltehetjük, hogy még ma sem szüntek meg teljesen. A földkéreg mozgásai rendszeren azt okozzák, hogy az eredetileg vízszintesen nyugvó kőzetrétegek nem maradnak ebben a helyzetükben, hanem meglehet, hogy hosszú vonal mentén megrepednek s a repedés egyik oldalán a rétegek lesüllyednek, vagy pedig az is meglehet, hogy nem repednek meg, hanem összegyűrődnek, összerolódhatnak, mint az a brosz az asztalon.

Különösen a repedések mentén, a hol nagy a süllyedés, ott találjuk a legtekintélyesebb vulkánosságot. Hajdan, a mikor még a magyar Alföldet tenger borította s a mikor az még gyors süllyedésben volt lefelé, akkor az Alföld határán is mindenfelé vulkánok működtek: a visegrádi hegyektől a Mátrán keresztül Tokajig, innen fel Eperjesig, aztán megint a Vihorlat hegységtől végig a Kárpátok belső oldalán egészen be Erdélybe, a Hargittán végig Brassó vidékére.

A ma is süllyedő területek közül ránk nézve különösen érdekes a tirrheni tenger Itália és Szicília között, a hol a nagy süllyedés szegélye épen a partok mentén fut s a hol Európa szárazföldének egyetlen működő vulkánja, a Vezuv és Szicilián az ennél jóval nagyobb Étna emelkedik.

A süllyedt területek közül a legnagyobb, sőt minden egyéb földi alakulatnál nagyobb a Csendes-óceán medencéje, a melyet köröskörül óriási vulkánok szegélyeznek. A vulkánizmusnak itt van az igazi hazája, különösen azért, mert a Csendes-óceánt környező kisebb tengereket szintén vulkánok veszik körül, különösen a Szunda-szigetek között, meg a nyugat-indiai szigetvilágban, a mely ugyan el van zárva a Csendes-óceántól, de vulkánizmusa révén azzal összefügg.

A vulkánokat azelőtt úgy képzelték, hogy azok a földkéreg felüldorodásai, mintha valami belső erő a vulkánokban felpüposította volna a szilárd kérget. Csak később tanulmányozták a vulkánok szerkezetét behatóbban s ma már tudjuk, hogy azok tulajdonképpen a föld belsejéből jelentéktelen rétegek feltörő anyagokból halmozódtak fel. A selmecci hegyek belsejében ácsott tárnák például gyönyörűen mutatják, hogy a föld felszínén magasban kiemelkedő, régen kihült andezit lávából álló hegyek anyaga csak

néhány deciméter széles réseken tört elő a Föld belsejéből.

Igen érdekes azonban az az anyag, a mi kitőlül ezeken a réseken. Mindenekelőtt temélen vizgöz jön ki, s némelyek azt állítják, hogy csak a vizgöz feszítő ereje az, a mi kihajtja a Föld belsejéből a lávát és a hamut. Ezt a vélelményt támogatja az a tény, hogy a vulkánok csakis a tenger közelében fordulnak elő. A vizgözön kívül temérdek kőzetpor, törmelék jó napvilágra, de mind olyan állapotban, a mi azt mutatja, hogy ezek a kőzetek a mélyben nagy hőmérséklet alatt állottak, mert hirtelen olyan elváltozást szenvedtek, hogy méltán nevezhetjük ezt a finomabb anyagot hamunak. De a hamu mellett apróbb kavicsok, nagyobb kővek is repülnek ki s ezek közül a legérdekesebbek azok az úgynevezett «bombák», a melyek olvadt lávából állanak s csak a levegőben hűlnek ki annyira, hogy mikor a földre esnek, nem lapulnak szét. Olyanok ezek, mint valami nagy sárgadinnye, kissé kúposabb véggel. Bizony, ha az ilyen bomba valakinek a fejére esik, azt agyon is üti!

A vulkánból kijövő anyagok közé tartozik végre a láva, ez az olvadt kőzetanyag, a mely különféle összetételű lehet, de egyben mindannyian megegyeznek, t. i. abban, hogy anyaguk legnagyobb része üveganyag, s e miatt kihülve mind kemény kőzetet szolgáltatnak.

A vulkánok különféleképpen szoktak kitörni. Vannak olyanok, a melyek állandóan működnek, szakadatlanul, mint pl. a *Stromboli* a Lipari-szigetek közt, Sziciliától éjszakra. Ilyen a *Kilauea* is a Havaii-szigeteken. Azután vannak olyanok, a melyek a Vezuvhoz hasonló működést mutatnak, t. i., hogy néhány évi, néhány évtizednyi pihenés után újra kezdik a vizgöz, hamut és lávát kidobálni, rendszeren úgy, hogy a kitérés földrengés előzi meg s a kitérés befejezésekor buggyan ki a láva vagy a kráteren, vagy a hegy oldalán támadt nyílásokon át.

A legborzalmasabbak azok a vulkánok, a melyek hosszú pihenés után nyitják meg újra a kitérés tüneményeinek sorozatát, és pedig rendszeren valami borzalmas robbanás bekövetkezésével. A *Krakatau* vulkán Szumatra és Jáva között 1883 május havában kezdte működését, de már augusztus 27-ikén szétrobbant s a sziget nagy része eltűnt a tenger színéről. Ezekkel a robbanásokkal rettentő mennyiségű hamu és kőzettörmelék szokott a levegőbe jutni. A *Coseguina* vulkán 1835-ben annyi hamut dobott a levegőbe, hogy a kitérésből másfél ezer kilométer távolságban is hullott hamu. De a *Vezuv* is dobott már ki 512-ben annyi hamut, hogy még Konstantinápoly és Tripolis vidékén is hullott belőle. Az ilyen

óriási hamumennyiség a levegőben elsötétíti a Napot, azután meg a hamuval együtt felszálló gőz hatalmas zivatarokat is okoz, bőséges esőzettel, a mi néha veszedelmesebb a vulkán egyéb tüneményeinél is. 1822-ben St.-Sebastiano és Massa falvakat a Vezuv kitérésekor a leszakadó záportól iszapná vált hamutömeg temette be egész a háztetőig. Pompeji pusztulásában 79-ben eféle iszap tömegeknek is volt része. Más vulkánokon a krátertavak vizének hirtelen való kiöntése okozta az iszapáradatok keletkezését. Valószínű, hogy a Martinique szigeti katasztrófa előidézésében is szerepe volt a kráter tó vize hirtelen kiürülésének St.-Pierre felé. Igen magas vulkánokon a hó bálmutatos gyors olvadása szokta okozni az iszap-katasztrófákat.

A láva már rendszeren kevesebb veszedelmel jár, mint a robbanással kidobott hamutömegek. A láva rendszeren elég sűrű ahhoz, hogy csak lassan folyják alá a hegylejtőn s menekülni lehessen előle. Így pl. az Étnán már gyors folyású lávának mondják azt, a melyik egy óra alatt $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ kilométer utat tesz meg. A Vezuvon annak a könnyen folyó látatömegnek, a mely 1794-ben elpusztította Torre del Grecót, hét óra kellett, míg a vulkán tetejéről a tengerpartig ért, körülbelül hat kilométernyi úton. Különben a láva a hegy tetején, részben a meredekebb lejtő, részben a nagyobb hőmérséklet miatt gyorsabban folyik, mint a hegy lábán.

A martiniquei Pelée vulkán a Vezuvhoz hasonló tüneményt mutat, de hosszabb szünetet tartott az utóbbi fél évszázadban s ezért robbant szét oly hevesen, kitérése közben.

Ma még mindig hiányoznak a pontosabb részletek a vulkán kitéréséről, de most is működik s még mindig sok kárt okoz. Vele együtt működésben van még St.-Vincent vulkánja is; tulajdonképpen ugyanazon belső erő indította meg mind a kettőt, valószínűleg a Karaibi-tenger süllyedése, a melynek legutóbbi zökkenéséről a guatemalai földrengés adott első hírt.

Majd ha a részletek teljesen és tudományosan feldolgozva ismeretesebb lesznek, akkor beszélhetünk tulajdonképpen csak a martiniquei katasztrófa igazi okáról.

Cholnoky Jenő.

KÉPEK A SZERB EGYHÁZI KONGRESSZUSBÓL.

Junius 8-ikán volt a szerb egyházi kongresszusnak ünnepélyes megnyitása. A kongresszus tárgyalásai elé nagy érdeklődéssel tekint nemcsak a magyarországi szerb nép, hanem a

politikai világ is, mert nagyon fontos ügyek tárgyalása vár rá s mert a kongresszusi tagok választása újra felidézte a hazai szerbek közt fennálló régi pártviszályokat. Az utolsó évtizedekben már többször is összehívták a kongresszust, de mielőtt érdemleges tárgyalásait megkezdte volna, be kellett zárni, mivel az ellentétek oly élesek voltak, hogy a tárgyalandó ügyek elintézésére nem volt kilátás.

A jelenlegi kongresszuson, melyet hagyományos szokás szerint a szerb patriárka székhelyén, Karlóczán tartanak, Tallian Béla, a képviselőház egyik alelnöke szerepel mint királyi biztos s ő is nyitotta meg a kongresszust.

A megnyitás napján reggel a székesegyházban tartott ünnepi mise után a kongresszusi tagok a gimnázium épületébe vonultak, melynek dísztermében az üléseket tartják. Az épület előtt díszszázad állott zenekarral. A megnyitó ülés Brankovics György patriárka beszédével kezdődött, mely után küldöttséggel hívták meg a kir. biztost, a ki díszmagyarban Jovanovics Pál miniszteri titkár kíséretében vonult be. Itt felolvastatta a kongresszust összehívó királyi leiratot s azután rövid beszéddel megnyitották nyilvánította a kongresszust. Szavaira Brankovics patriárka mondott köszönetet a királynak a kongresszus egybehívásáért, mire a kir. biztos, a patriárka, a püspökök s az öt kíséret küldöttség kíséretében elhagyta a termet.

A kongresszus most egyelőre a megválasztott tagok megbízó leveleinek megvizsgálásával s a választások ellen beadott óvasok tárgyalásával van elfoglalva. Érdemleges tárgyalásait még csak ezután fogja megkezdeni.

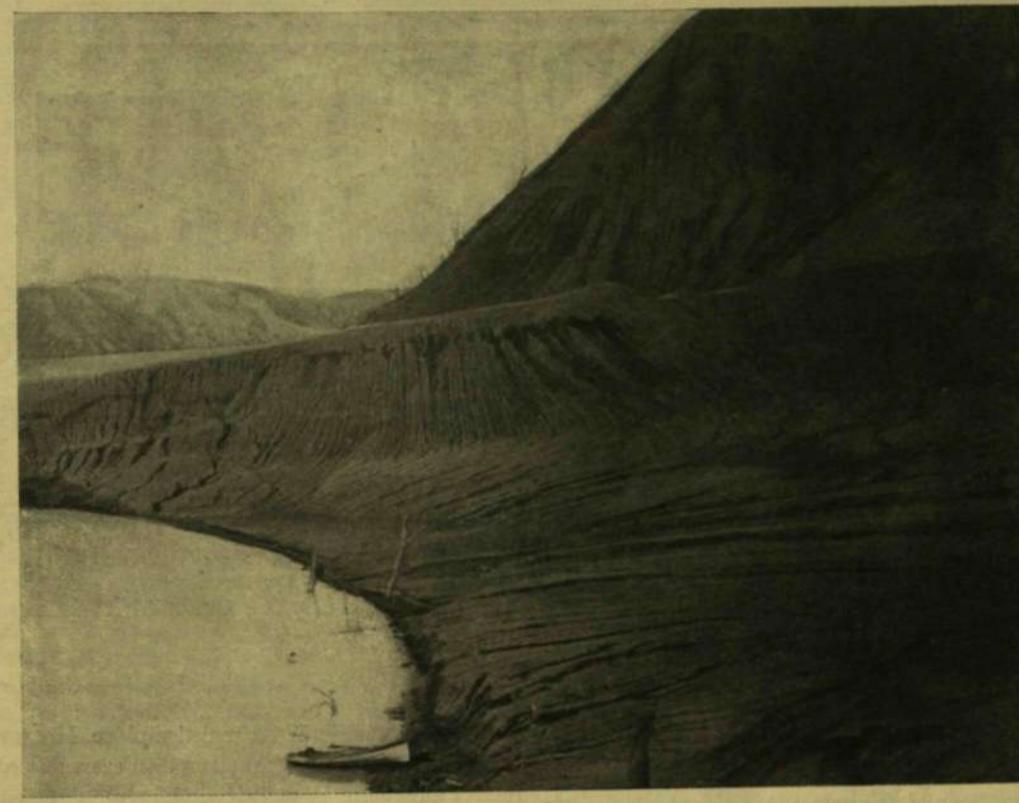
IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Finácz Ernő *«A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában»* című nagyszabású művének most megjelent a második kötete az Akadémia kiadásában. Az első kötet annak idején általánosan, nagy érdeklődést s megérdemelt tetszést keltett nemcsak a tudományos, hanem a politikai körökben is s most méltó módon csatlakozik hozzá a második is. Ebben a tudós szerző a *Ratio Educationis*, az első magyar rendszeres és az egész országra kiterjedő iskolaügyi szabályzat keletkezése körülményeivel, szerzőivel, a benne foglalt eszmékkel s azok kulturális jelentőségével foglalkozik, majd a nagyszombati egyetem Budára való áthelyezését s a protestáns oktatás akkori állapotát tárgyalja. Széles körű tájékozottság a paedagogiai eszmék terén, a roppant anyagnak a legapróbb részletekig ható s önálló kutatásokon alapuló ismerete Finácz munkájának legjelesebb tulajdonságai; világos, egyszerű előadása pedig a laikus számára is érdekes olvasmányává teszi. Számos kérdést tisztáz, melyek eddig homályban voltak, nem egy fontos dolgot megvilágít, a mely eddig egyáltalán nem, vagy csak részben volt irodalmilag feldolgozva s tudományos kritikájával, az adatgyűjtés és feldolgozás lelkiismeretes gondosságával is kitűnik.

Verskötetek. Sorban egymás után jelennek meg verskötetek, melyeknek írói alacsony mértékű alkalmazzák magukkal szemben az önbírálatnak. Még a tartalmasabbak egyike Kornai István kötete, mely a *«Tárogató»* címet viseli (Ára füze két korona). Írója költészetének a hazafiság a főtárgya. Elkeseredéssel látja közállapotaink bajait, de nem batol e bajok melyére, hanem megmarad a napi politika felcsínjén, beleszólsz csaknem minden kérdésbe, a mely az utolsó néhány év alatt a magyar politikai életben szóba került. Így aztán versei alig egyebek, mint versek szorozza sirját s újlag közrebocsátja «Kívüli csatáját», valamint nyolcvanöt anacreonit dalát.

Magyar tárgyú francia könyv sikere. Bertha Sándor Párisban élő hazánkia francia nyelven egy jó könyvet írt Magyarország legújabb történetéről, a szabadságharc után való korszakból. Ebből a műből *«La Hongrie moderne de 1849 à 1901»* a francia közoktatásügyi kormány számos példányt rendelt meg a főbb iskolák könyvtárai számára.

«A kurta nemcek földjén». Regény. Irta ifjabb Mórincz Pál. Az alföldi kisvárosok társadalmi életét rajzolja szerző művében. Egy élkelőbb körben nevelkedett fiatal nő a főalak, a ki egy becsületes, de nyers földesúr neje lett. A regény nehézkesen indul, de aztán szépen folyik s itt-ott humor is

A MOURA NEVŰ MAORI FALU HELYE ÚJ SEELAND ÉJSZAKI SZIGETÉN AZ 1886 ÉVI TŰZHÁNYÓ-KITÖRÉS UTÁN.

Az öröm és bánat közt váltakozó szerelmet, a családi boldogságot s a természet szépségeit éneklő Halmy Gyula, kinek *«Költemények»* című kötetét Jászberényben jelent meg, a szerző kiadásában. (Ára három korona). Szelíd érzések szólnak meg e kötetben, könnyed, sokszor csinos formában. Tartalma azonban a verseknek elég sovány s alig itt-ott talál az ember benne újabb fordulatot, némi kis egyéni színt.

Három pápai diák kalandozásai. Irta Lampérth Géza. Vonzóan, érdekesen írja le a költeményei révén jól ismert nevű szerző három diák utazását, kik a szünidőben bekalandoztak a Balaton regényes környékét, majd meg a Bakonyi erdejét. A három kis kötetre osztott munka a Pósa Lajos által szerkesztett s Singer és Wolfner kiadásában megjelenő *«Filléres könyvtár»*-ban látott napvilágot s kellemes, és egyúttal tanulságos ifjúsági olvasmány. Ára egy kötetnek 50 fillér.

Debreceni Márton költői művei. Az erdélyi irodalmi társaság Debreceni Márton költői műveit kiadja s a közönség szives pártfogását kéri. Az előfizetés Debreceni költői műveinek első teljes kiadására: füze hat korona, díszkötésben nyolcz korona s megrendelhető az említett társaságnál, Kolozsvárt.

Debreceni Márton most száz éve született (1802. év január 25) s mint eposzíró *«A kióvi csata»* hazafias költeményével tünt ki, mely azonban csak 1851-ben történt halála után három év múlva jelent meg. Mint bányász a legkitűnőbb szakemberek közé tartozik s a csigafavót, melyet most mindenütt használnak, ő találta föl. A kióvi csatahoz a honfoglalás idejéből vette tárgyát, mikor az oroszok a magyarok előtt lerakták a fegyvert, az érzését pedig vette a világsíri fegyverletételből. Költői műveinek egy részét gróf Mikó Imre adta ki 1854-ben, Debreceni halála után. Az erdélyi irodalmi társaság a kevéssé méltató költő emlékének fellelvesítésére születése századi fordulójának évében, november elején, ünnepi közgyűlést Debreczennek szentelt. Ez országos ünnep, az irodalmi és tudományos társulatok meghívásával és részvételével, megjelöli emlékkül a költő gyermónostori szülőházának helyét, kolozsvári szállását, megkoszorúzza sirját s újlag közrebocsátja «Kívüli csatáját», valamint nyolcvanöt anacreonit dalát.

Magyar tárgyú francia könyv sikere. Bertha Sándor Párisban élő hazánkia francia nyelven egy jó könyvet írt Magyarország legújabb történetéről, a szabadságharc után való korszakból. Ebből a műből *«La Hongrie moderne de 1849 à 1901»* a francia közoktatásügyi kormány számos példányt rendelt meg a főbb iskolák könyvtárai számára.

«A kurta nemcek földjén». Regény. Irta ifjabb Mórincz Pál. Az alföldi kisvárosok társadalmi életét rajzolja szerző művében. Egy élkelőbb körben nevelkedett fiatal nő a főalak, a ki egy becsületes, de nyers földesúr neje lett. A regény nehézkesen indul, de aztán szépen folyik s itt-ott humor is

csillan fel benne. A kötet Debreczenben jelent meg; ára két korona.

Ifjúságom. Irta Jánossy Gábor. Harminczhat életkép, rajz s egyéb apróság foglaltatik a kötetben; idealisztikus felfogású író művei, a ki az egyszerű családi körben, erdőkön, mezőkön szivesen időzik s mindent idealizmusa szemüvegén néz. Novelláink azonban alig van tárgyuk s optimizmusa gyakran túlságokra ragadja. Általában még nagyon meglát-szik rajta a kezdő, a kitől azonban még jobb dolgokat várhatunk. A csinos kiállítású kötet ára három korona.

Négy országgyűlési beszéd. Csinos kiállítású füzetben jelent meg négy beszéd, melyeket az utóbbi időkben Szemere Miklós képviselő az országgyűlésen elmondott. Első beszédében — melyet a földművelési tárcza költségvetésének tárgyalásakor tartott, — a Homestead-törvény előnyeit fejtegette; második beszédében a főiskolai oktatás központosítása ellen szól s új egyetem felállítását javasolta a vidéken; a harmadik beszédében az újságíró-iskolákról van szó; végre a negyedikben, melyet a honvédelmi költségvetés tárgyalásánál mondott, a katonai nevelésről hozott fel érdekes dolgokat, többek közt ajánlván, hogy már az elemi iskolákban tanítsák az cselelővést és a fegyverrel való bánást. A füzet az érdekeltek körökön kívül a társadalom minden osztálya számos tagjának is megküldetett, hogy ahoz a parlamenten kívül állók is hozzájárulhassanak.

Az állatok világa című vállalat újabban megjelent füzetei a madarakról nyújtanak áttekintést. Irta Chernel István, a madárvilág európai híru ismerője. Megjegyzendő, hogy az emlősökről szóló rész egyelőre technikai akadályok miatt félbe maradt, de a még hiányzó füzetek az akadályok elhárítása után folytatattatni fognak. Addig pedig a madarakat tárgyaló füzetek kerülnék kiadásra. A munkát a Légrády-testvérek adják ki, ára az egyes füzeteknek 80 fillér.

Nemzeti Színház. A színházi idény végén a Nemzeti Színház egy francia színművet mutatott be, melyet a színlap így hirdetett: *«Yvette»*, színmű öt képpben, írta Maupassant és Berton: fordította Kürthy Emil. Maupassant színdarabot nem írt sem Yvetteről szóló történetéből, se más egyéb szellemes dolgozataiból. A színlap tehát az *«Yvette»* színmű színdarab lezárásának hibásan hirdeti, mert a valóság az, hogy Maupassant egy elbeszélést Berton feldolgozta színdarabba sok ügyességgel, de sok részben érzéktelenséggel. Maupassant maga a francia életnek bizonyos rétegét vizsgálta, nem az egész életet, s onnan szedte tárgyát. A színdarab számára általános élet kell, s a finom jellemzéseket és fejtegetéseket a színdarab világítás nem ér rá megvilágítani, a gyors lefolyás s a máséppen mutatja az elbeszélést Berton nagyon hosszúra nyújtotta, de az egészben nem bírta elfogadhatóvá és valószínűvé tenni a néző közönség számára. Yvette nem született drámanak, hanem elbeszélésnek. Olvasva megértjük, szánjuk; színdarab látva érthetetlen. Yvette mamája olyan asszony, a kiről jobb, ha a leánya nem tudja meg kicsoda. És mikor egy

A PELÉE TŰZHÁNYÓ HEGY.

fiatal ember, Sevigny megszereti, s Yvette is szerelmes, a leány elképed, hogy udvarlója szereti ugyan, de feleségül venni nem akarja. Yvette végre megtudja, hogy ki az anyja, s erre meg akarja magát mérgezni, de Sevigny elég nyágyelkű, hogy mégis házasságra szánja magát és az orvosi tudomány meg az öröm megmenti Yvette életét. A közönség lanyhán fogadta a darabot. A főszereplők: *Török Irma* (Yvette), *Hegyesi Mari* (az anyja), *Dezso*.

MI UJSÁG?

Martinique-sziget szerencsétlenségéért. A mikor Szeged városát az árvíz elpusztította, a párisi hírlapírók rendezték azokat a nagy ünnepélyeket, melyek a szegediek segítségét oly őszintén támogatták, minőt addig a jótékonyság nem fordított még idegenek javára. Ezt viszonzandó, a budapesti újságírók egyesülete most a francia Martinique-sziget pusztulásának enyhítésére rendez ünnepélyt e hónap 19-ikén a városligetben levő Gerbeaud-féle kioszkban. Az ország lakosságához is felhívást intéztek, adakozásra szólítván. A felhívást, mely a francia nemzet győzelmét hatalmas erővel tolmácsolja, *Jókai Mór* írta. A főváros hatósága részéről *Halmos János* polgármester megígérte, hogy szintén hozzá járul az adományokhoz.

A bizottság tagjai a közélet és társadalom befolyásos emberei. Diszelnökei: *Vaszary* Kolos hercegprímás, *Szell* Kálmán miniszterelnök, *gróf Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke; *gróf Csáky* Albin a főrendiház elnöke, herceg *Lobkowitz* Rudolf katonai főparancsnok és *Riffault* Agoston francia főkonzul. Az ünnepélyt külön bizottság intézi. A műsor nagyon változatos lesz. Szó van róla, hogy a filharmónikusok előadják a Berlioz-féle Rákóczi-átiratot, a leghíresebb francia karmester, a nagynevű *Colonne* vezetése alatt. Miss *Duncan* amerikai táncosnő is fellép s arra vállalkozott, hogy táncolni fog a Rákóczi-indulóhoz. Lesz hangverseny, szavalt, ének a legkitünőbb erők közreműködésével. Az arisztokrácia részéről számos előjegyzés történt a páholyokra. A páholyok árát 35-20 frtra szabták.

A kolozsvári Mátyás-szobor. A Fadrusz János készítette Mátyás-szobrot október 12-ikén avatják föl Kolozsváron. Az ünnep országos lesz. A király megígérte, hogy vagy személyesen jelenik meg, vagy pedig az uralkodó-család egy tagjával képviselheti magát.

Bocskay fejedelem emléke. Három év múlva, 1905 február 21-én lesz háromszáz esztendője, hogy a vitéz és nagy *Bocskay* Istvánt Erdély fejedelmévé kiáltották ki *Nyárádszeredán*. A híres fejedelem iránt uralkodó királyunk kegyeletet tanúsított, mikor a tíz szobor közt a hajdúk fejedelmének érzékét is fölállítani rendelte. Most Erdély kívánja, hogy a 300 évi forduló-ünnep legyen. Az a terv, hogy Nyárádszeredán emlékoszlopot állítsanak Bocskainak, közművelődési alapítványt tesznek a nevére. E végből bizottság alakult, mely országos gyűjtést indított s körlevélben különösen az erdélyieket hívja adakozásra. Az adományokat *Csinády* János ezimére kell küldeni Nyárádszeredára.

Vágó Pál festőművész megrészletelése. Magyaros eredetiségében és művészi sikereiben szerzett érdemeiért ünnepelte Vágó Pált szülőhelye, *Jászapáti*, abból az alkalomból, hogy a jeles művész Szeged város megbízásából oly megaláztatást szenvedett Szeged pusztító árvízéről. A jász városokból, sőt meszszebb vidékekről is elmentek igen sokan a művész ünnepelésére.

Jászapáti város ünnepi közgyűlést tartott, s a városvezetésnek termében kiállították Vágó több képét és vázlatát. A tiszteletére rendezett gyűlésen *Berente* Mihály főbíró és *Khindl* Gyula főjegyző méltatták Vágó érdemeit s átadták neki a város a ajándékát, egy pompás mívű ezüstsorozat. Vágó Pál meghatottan választott, szép beszédében, mely sokakat könnyekre fakasztott, egyebek közt a következőket mondván: „Adjátok nekem szavakat, mondjátok meg nekem, kicsoda érzés lehet az enyém most e pillanatban, mikor e teremben, e fedél alatt állok, azzal a tudattal, hogy itt azoknak az elismerő kézszorítása vár rám, kik hozzám legközelebb állnak, kiknek elismerése a legdrágább, de melyet legnehezebb megérdemelni, mert ők itéltekben legszigorúbbak, a mint ez nekik mintegy kiváltságuk is, hiszen az ő testük az én testemből való test, az ő véruk az én véremből való vér: ők az én jász testvéreim, kik engem legjobban szeretnek! Mondjátok meg tehát: mit érezhetek akkor, mikor ők magukhoz, az ő becsületre, jószágos voltukhoz méltónak tartanak... Nem az én érdememet, hanem a ti jószágotok jelképezi az a koszorú, melyet megrészleteltek; nem az enyém az, hanem nemzetünk, mindnyájunké, mert azt mondja ez a koszorú: ez a nemzet meg tudja becsülni saját fiaiban saját erejét.” Délben a kaszinó nagy-

UTCA-RÉSZLET SAINT-PIERREBŐL A TŰZHÁNYÓ PUSZTÍTÁSA UTÁN.

termében ünnepi ebéd volt, melyen jelen volt a közoktatásügyi miniszter képviselőjében *Lippich* főispán, továbbá *Szénássy* egyetemi tanár, *Okolicsányi* képviselő, *Bagossy* alispán s az egész jász-föld előkelősége. *Lippich* főispán köszöntötte fel az ünnepeltet előbb a miniszter, aztán a maga nevében. Szülővárosa nevében *Fülöp* Ferencz plébános üdvözölt, mire *Vágó* igen szép beszéddel válaszolt. A budapesti művészekből számos üdvözítő távirat érkezett. Este hangverseny volt és fáklyásmenet a művész tiszteletére.

Rektorválasztás a budapesti egyetemen. A budapesti Tudományegyetem négy fakultásának rektorválasztói e hó 9-ikén gyűltek össze, hogy a jövő iskolai évre a rectorot megválasszák. Ezuttal az orvosi karból választandó a rector magnificus. A rector-választók háromszor szavaztak s mindannyiszor dr. *Höfges* Endre és dr. *Ajtay* K. Sándor 8-8 szavazatot nyert. Az egyetemi szervezet szerint további szavazásnak nincs helye. A közoktatásügyi miniszter fog dönteni.

Az aradi görög-keleti román püspök. A Goldis János aradi román püspök halálával megüresedett helyet június 12-én töltötték be. A választó gyűlésen *Metianu* János érsekmetropolita elnökölt. Hetek óta tartott már a választási küzdelem *Hansa* Ágoston archimandrita — a mérsékeltet jelöltje — és *Mangra* Vazul nagyváradi püspöki vikárius közt, ki körül a tulzó románok csoportosultak. *Mangra* Vazul választották meg aradi román püspöknek három szótöbbséggel *Hansa* ellen. Az új püspök lelkes, hazafias beszédet tartott, mintegy kijavítani akarván eddigi működését. Mint aradi szemnáriumi tanárt a közoktatásügyi miniszter felfüggesztette államellenes magatartása miatt s a vizsgálat még ma sines befejezve ellene. Valószínűnek tartják, hogy megválasztása nem nyeri meg a legfelsőbb megerősítést.

Lenau szobra. A német költészet őrsi *Lenau* Miklós emléket, a ki magyarországi születésű volt, Torontálmelegében, *Csatádon* született. Most Csatádon emléket, vagy szobrot akarnak állítani tiszteletére s bizalommal fordulnak a magyar közönséghez, mert *Lenau* mint német költő is magyar érzését sok költeményében megaláztatón fejezte ki és szülőföldjének benyomásai lelkesítették. Az adományokat elfogadja a «Budapesti Hírlap» szerkesztősége.

Lenau rokonsága jelentékeny Magyarországon, és a közéletben ma is többit találunk belőle. Atyját *strelenai Niembsch* Ferencnek hívták. Maga is katona volt ifjúságában. Fiait, huszonkét éves korában házasodott. Feleségül *Mayrgraber* Ferenc pestvárosi tisztí ügyész ifjabb leányát, Terézt vette. Teréz édes anyja *Schad* Magdolna, vagyonos budai leány volt. *Mayrgraber* Ferenc nagyobb leánya, *Anna Markovics* Mátyás egyetemi professzorhoz ment feleségül. *Markovics* Mátyásnak három leánya volt: a legnagyobb *Hajnik* Pál egyetemi tanár felesége, ennek unokája *Hajnik* Imre ugyancsak egye-

Fénykép után.

A SAINT-PIERREI SZÉKESEGHÁZ ROMJAI.

temi tanár, ki csak nem rég vonult nyugalomba; a középső leány *Teréz*, *Pauler* Antalhoz ment feleségül, fia *Pauler* Tivadar egyetemi professzor és későbbi miniszter, unokája, *Pauler* Gyula országos főlevéltárnok, a Magyar Tudományos Akadémia második osztályának mostani elnöke. A legkisebb leány, *Anna*, *Schuster* János egyetemi professzorhoz ment férjhez, ennek dédunokája *Boncz* Ödön kultuszminiszteri osztálytanácsos.

Kulldó kiüntetésben részesült osztálytanácsos. A közoktatásügyi miniszterium művészeti osztályának vezetőjét, *K. Lippich* Elek miniszteri osztálytanácsost, a művészetek fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül *II. Luitpold* bajor régensherceg a Szent-Mihályrend középkeresztjével tüntette ki.

Eljegyzés. Dr. *Rózsa* Miklós, a Nemzeti Szalon titkára eljegyezte *Beck* Blanka kisasszonyt, öz. dr. *Beck* Adolfin urhölgy leányát, Budapestben. *Beck* Blanka kisasszonytól nemrég egy kötet vers jelent meg, mely sok elismeréssel találkozott. Dr. *Rózsa* Miklós is jól ismert tagja az ifjabb irodalomnak.

Magyar eredetű olasz huszárezred jubileuma. A magyar szabadságharc vitéze, gr. *Bethlen* Gergely szervezte Olaszországban a huszárságot, ő alapította a *Piacenza* városáról elnevezett első olasz huszárezredet. Ennek az ezrednek most megírják a történetét s ez alkalomból megfestették *Piacenza* város számára az alapító *Bethlen* Gergely gróf arcképét. *Türr* Istán, az olasz szabadságharc egyik tábornoka levelet írt a kolozsvári történeti emlékműzeumnak, hogy küldje meg e czélra *Bethlen* Gergely képét. A muzeum készséggel eleget tett a kívánságnak s két képet küldött a jubiléó olasz ezrednek. Az egyik csoportkép s a *Bethlen*-család nagy vitézségéről tesz bizonyosságot: huszonegy *Bethlen* van a képen, a ki mind küzdött a szabadságharcban.

* **Franciaországban** egy társulat alakult, mely a képviselőjelöltek a választás előtt falragaszokkal, szónokokkal, sőt még a szükséges közönséggel is ellátja. Szavazókat a társulat nem szállít ugyan, de ha a jelölt megbukik, a társulat a választási költségek harmadrészét megtéríti.

* **Crossmann kapitány**, a vizezpók feltalálója a Duna felszínén 100 angol mérföldnyi útat tett meg s Linzből elindulva két nap alatt Bécsbe ért. Az egész úton a csónakot, melyben felesége ült, maga után vonta. A vizezpók 13 láb hosszú alumíniumból készült csövek és oly könnyű, hogy azokat bárki hátára akasztva elbirja.

* **Az angol királyi koronát** 24 millió korona értékű gyémánt ékesíti.

HALÁLOZÁSOK.

SZIGETI IMRE, a Nemzeti Színház nyugalmazott tagja, a Nemzeti Színház Nyugdíjintézetének alelnöke meghalt e hó 6-ikán, 71 ik évében. Öcsese volt a nem régen elhunyt kitűnő művészek, *Szigeti* Józsefnek. A színészi pályára 1856-ban lépett Pécsért, később vidéki színházgázt volt, s 1868-ban szerződötték a Nemzeti Színházzal. Elsőrendű szerepeket nem játszott, de a kisebb szerepekben, főleg a nyers, színtel, falusias alakokban jól betöl-

tötte helyét. A múlt év végén nyugdíjazta magát betegeskedése miatt s novemberben lépett föl utoljára «Essex gróf»-ban. Betegeskedésében a pihenés sem adott neki nyugtot, s bátyjának a tavaszkor történt halála még jobban megrendítette. Elhunyt nagy részvételt keltett színésztársai és a közönség közt. Ravatalát a Nemzeti Színház udvarán állították föl s onnan kísérték végös nyugó helyére e hó 8-ikán. A Nemzeti Színház nevében *Somló* Sándor igazgató búcsúztatta el, viszatekintve pályafutására. A nyugdíj-egyesület nevében *Császár* Imre mondott beszédet. A kerepesi temetőbe, a várostól kijelölt díszirba temették. Gyászoló özvegye: *Humann* Erzsébet, az Operaház volt primadonnája.

Lonovics József, Csanádmege nyug. főispánja, Makó város díszpolgára, a csanádmegei gazdasági egyesület elnöke, az arad-csanádi egyesült vasutak alelnöke, a Szent István-rend kiskeresztes vitéze, a Lipót-rend lovagja, június 7-én 79 éves korában meghalt Budapestben. Az elhunyt, a ki csak nemrégiben vonult nyugalomba, egyike volt Magyarország legrégibb főispánjainak; közel húsz esztendőig állott Csanádmege élén. Felesége *Hollósy* Kornélia, az egykor ünnepelt énekesnő volt, a ki néhány esztendővel ezelőtt halt meg. Holttestét dombegyházi birtokán temették el; Csanádmege tisztikara is megjelent és dr. *Mesko* Sándor főispán mondott búcszó beszédet.

Gróf HUNYADY IMRE, főrendiházi tag elhunyt Budapestben, 75 éves korában. Ifjúságában katona volt, később különösen sport-ügyekkel foglalkozott. Tulajdonosa volt a kéthelyi és úrményi uradalomnak. A somogymezei Mesztegnén temették el.

ZEMPLENI P. GYULA, a magyar hírlapírás egyik buzgó és sokoldalú munkása meghalt e hó 6-ikán, 46 éves korában Budapestben. Több mint két évtizeden át volt nagyobb politikai lapok dolgozója, legutóbb a «Magyar Hírlap»-é. Széleskörű ismeretei, bő nyelvtudása hasznosá tette. Rendesen a külföldi eseményekről írt, de ezenkívül sok ismeretterjesztő cikket, a külföldi irodalom termékeinek jó nagy része is általa jutott a magyar közönség elé. Született Tállyán (Zemplénmegye) 1856-ban. Már mint jogász, hírlapírással is foglalkozott. Hírlapírói működését a Kassán megjelent «Felvidéki Közöny»-nél kezdte meg, 1878 óta pedig Budapestben volt több napilapnak belső munkatársa.

Elhunytak még a közélet napokban: *Kemechei* *Kemechei* János király-helmeczi földbirtokos, 48-as honvéd, Zemplén vármegyei törvényhatósági bizottsági tagja, király-helmeczen 83 esztendősen korában. *Kemechei* Jenő, a «Budapesti Hírlap» szerkesztőségének belső tagja édesatyját gyászolja az elhunytban. — *MORVAY* FERENCZ nyug. uradalmi pénztár-

A PELÉE HEGY KITORÉSA 1902 MÁJUS 8-ÁN. — A «Leslie's Weekly» című lap képe Sydney Adams rajza után.

SZIDI ALI tuniszi bej meghalt 85 éves korában e hó 11-ikén Tuniszban. Húsz év óta uralkodott névelésen, mert a tényleges hatalmat a franciaia követ gyakorolja e franciaia gyarmaton. Utódja Mohamed el Hadi, kit Pichon franciaia követ már másnap beigtatott méltóságba s ugyanakkor ment vége az elhunyt bej temetése is. Az új bej 1855-ben született.

Szerkesztői üzenetek.

Zelemériné. Mátvás király sarkantyúja. Helyesen teszi, ha Arany János hagyományainak nyomán indul, de annyira még se szabad monni, hogy saját egyéniségét teljesen feláldozza s merő utánzóvá legyen. A 'Zelemériné' című vers például tele van reminiscenciákkal a 'Bor vitéz'-ből, melynek formáját is — nem ügyesség nélkül ugyan, de ijesi formai művészet hiányával — átvesszi, továbbá az 'Egri leány'-ból s Arany egyéb balladáihoz. Az 'A ki mer, az nyer' című vers izetlen és sérti az igazságos nagy király emlékéit. Mátvás király szorultságában kockázn nyeri össze azt a pénzt, a mivel hátralekösz zsoldjuk miatt zügdölő zsoldosait kielégíti, — mit szól ehhez a kegyelet? Költői tárgy ez? Legtöbbit még a 'Mátvás király sarkantyúja' ér, jó a kiinduló pontja, de mint többi versei is, laposan, érdektelenül van megírva. Többi dolgai egészen jelentéktelenek, gyöngék.

Szeressék egymást. Úgyes vers, csak a középső stófiájában van némi zökkenő. E stófia utolsó két sorának banális ríme s az egyik sorból a másikba átmenő, nem is nagyon magyaros szórendű mondata okvetlenül javításra szorúl.

Fiaeskám szavalata. A közlendők sorába tettük. Népszimű-próba. Jó gondolat, de a kidolgozásában kevés a költőiség. Erőteljesebben kellene rajzolni a színpalak mögötti életet s abból fejleszteni a befőzés mélabús hangulatát.

A falu rosza. Jó benne a népies hang, a tartalma azonban nagyon ócska, kopott.

Alvófelben. Édes spámhoz. Nagypénteken. Mind-egyikben van egy-két jó sor, az első kettőben egyszerű, közvetlen a hang, egészen véve azonban színtelenek, nem bírnak hangulatot kelteni.

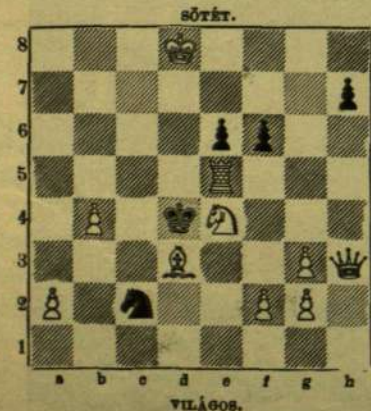
Mióta meghalt. Indulj, hajóm. Az elsőnek nagyhangú panaszában nem találunk őszinteséget. A második jobb ugyan, de konvencionális.

A millyi malom. Báthori Zsigmond. A fordítás, bár vannak benne jól visszaadott sorok, messze elmarad az eredetétől. Nehézkes a verselése s ép ezért a nyelv is feszesnek tűnik fel; az eredetinek mély hangulatából nem sok marad meg. Az eredetinek elbeszélő helyeiben van költőiség, míg párbeszédei mesterkélték, az Arany előtti balladákra emlékeztetők. Kissé zavaros is a vers, különösen a vége.

Nem közelíthetők: Barna kisánya. Én nem tudom. Semmiségök, még első kísérletnek is jelentéktelenek. — Mikor is volt? Visszaemlékezés. A magyar néphez. Pusztaság. Ezek bizony nagyon gyöngék. — Kolas. Az érzés, mely sugallta, szép: vajha a vers is az volna! — Koszorút kötöttem. A Práteren. Színtelen versek ezek; az első nem mond semmit, a másodikban a honvégyat akarná rajzolni kevés erővel és eredetiséggel. — A szeretetem. A formája irodalmi gyakorlottságra vall, de nem igen mond versben újat, érdekeset. Ilyen verset halom-számra írhat, némi gyakorlat után, minden írástudó ember.

SAKKJÁTÉK.

2278. számú feladvány. A 'Stratégia' legújabb feladványtornáján II. díjat nyert feladvány.

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

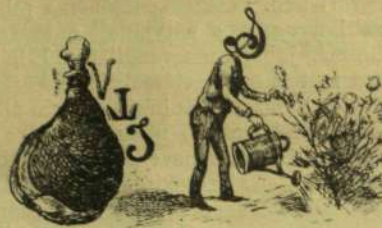
A 2261. számú feladvány megfejtése Bilow J. O.-tól.

- Világos. Sötét. 1. Ff5-h7 ... Kh6-g5; 2. Kf7-g7 ... Kg5-f4; 3. Kg7-g6 ... Kf4-e4; 4. Kg6-g5 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomonyán: Németh Péter. — Lápódrát: Hoffbauer Antal. — Bakonyasztalán: Szabó János. — Kecskemén: Balogh Dénes. — A pesti sakk-hör.

Hibáigazítás: A multheti Palkoska-féle feladvány sorszáma: 2277 és nem 2270.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 20. számában megjelent képtalány megfejtése: Keserű a kegyelem-kenyér.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás Salvator

Kitűnő skarrel használatik vese-, húgyhólyag-, húgydara- és köszvénybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál. Diuretikus (viz. hajtó) hatású. Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramenetes! Kapható ásványvíz-erőforrásokban vagy a Szinye-Lipóczi forrás üvegpalackjában. Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

MINDIG AZT HITTEM.

hogy csunya maradok és sohasem fogok férjhez mehetni. Feltevésemben kellemesen csalódtam, mert olvastam a hirdetésekben és abban megtaláltam a régi jó hírnevű

DIANA-CRÉMET.

mely száraz, nappal is használható és Z. Bárdi Gabitól hallottam, hogy ő is Diana szépitő szerket használ. (Tulvalévő dolog, hogy Z. Bárdi Gabi asszony egyike a legszebb asszonyoknak.) A ki egy próbát tesz a Diana-crémrel, puderral, szappannal, hajszeszszel, az soha mást nem fog használni, mert ehhez hasonlót nem találhat fel. Diana-crém 75 kr., Diana-puder 75 kr., Diana-szappan 75 kr., Diana-hajszesz 75 kr. Bármelyikből 3 db két frt. — Készíti csak a Diana-gyógyszertár, Budapest, VII., Károly-körút 5. sz. Főraktár: Török József Király utca 12.

Országos gyógyintézet HALL FÜRDŐHELY Felső-Ausztriában. Elsőrangú Jodbrom-fürdő az Alperekre való kilitással. 9547 Indicatio: minden skrofulózis megbetegedéseknél és titkos betegségeknel. Korszerű gyógyeszközök. Felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság.

MATTONI ERZSÉ-BET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN. Meglepió gyógyhatással bír különösen női bajokban, továbbá alhási és általános vérbőségben, verőcézéri pangások esetén máj-és lép-bajokban, aranyérbén stb. Idény április 15-étől szept. végéig. 65 fürdőszoba; számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal. Rendelő főorvos: 9466 Dr. POLGÁR EMIL. Villamos vasuti állomás.

HOGY KARCSUVÁ... (Text describing a medicinal product or treatment, mentioning 'Borszék' and 'Gyógyfürdő').

A 'Borszék' gyógyfürdő. (900 m. magasságban Erdély, Csikmegye). A fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig tart. — Gyógytényezők: Hús, ozonidus levegő. — Kitűnő, különböző vegyi összetételű, mesés gazdag, borvíz források, köztük a világhírű 'Borszék' fűkút s a savanyúvizek királya, az erős vasas Kossuth-kút, a páratlan József főhercegek-kút és a gyomorhajosok nélkülözhetetlen itala a Boldizsár-kút stb. Szénasavas, hideg, túrkőrűfűk: a világon egyedül álló Lobogó, Sáros, Lázár, Ó-sáros. Újnan berendezett szénasavas, meleg pezsgő-fürdők; kitűnő vaslápunktal gondosan készített lápfürdők, sós, fenyő-fürdők, hidegvízgyógyintézet, massage és villamosítás. Szállodákban és különálló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. Két ágyas szobák sáson-ára 60—160 kr. Etelemezés jó és olcsó, négy vendéglő, piac, két mérszárszék helyben. — A fürdőhelynek 30 km-t meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, postnyörtübnél-gyönyörűbb vidékre kiránduló helyek. Gyóna, táv-írda, csendőrség van. Czigányzene naponta. Fürdő-orvos dr. Vámosy Zoltán egy. m. tanár. Közlekedés: Szász-Régenig—Mádfehérig vasuton. Szász Régentől naponta gyorskocsik járat, váltott lovakal. Gyorskocsira előjegyhezeti Kapusi Dánielnél Sz. Régen. — Felvilágosítással, prospekttussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen, készséggel szolgál az igazgatóság. Kapható mindenütt Budapest: Édeskuty L., Péczely és Lencz uraknál és minden szállodában, vendéglőben, fűszer és ásványvíz üzletben.

Burmester a világhírű hegedű-művész hírlajt Reményi Mihály műhangszerkészítő, a m. kir. zene-akadémia szállítására szeri. Specialista hegedű-javításokban, melyek a legművészi-sebben készíttetnek jótállás mellett. A hangfokozó gerenda felállalója, mely bármely hegedű vagy gondokába alkalmazása annak sokkal erősebb, szebb és kellemesebb hangot ad. Budapest, VI. kerület, Király-utca 44/a. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 9492

LUSER L.-féle turista tapasz. Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedési, to-vábbá mindennemű bőrelszarusodás, ellen. A hatás-ért jótállás vállal-tatik. SCHWENK L. gyógyszerész MEIDLING - BÉCS. Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellettes védjegyvel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. — 1 doboz ára 1.20 kor. Vidékre 1.60 kor, elszettes beklüdesse mellett bérment. Magyarországi főraktár: 9578 Török József gyógyszer., Budapest, Király-u. 12. Andrassy-út 26.

a PARÁDI ARSEN vízben (vastartalommal) olyan kinosánk van, mely minden eddigi arsen-vasas viznél (Boncigno Levio) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már minthogy legelőbbkel orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dícséri hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend. Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád. Egy postaláda 7 palack paradí arsen-vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes posta-állomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállít a Főraktár: ÉDESKUTY L. BUDAPESTEN. es. és kir. udvari szállító. 9663 Ásványvíz-nagykereskedő. Kapható minden gyógyszertárban és megítható fűszerkereskedésben.

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. magkereskedése BUDAPEST, Rottenbiller-utca 33. és Andrassy-ut 23.

Table with prices for 'Koronás fák' and 'Pyramis (gulaalakú) fák'. Columns include tree size, price per unit, and quantity.

Császárfürdő BUDAPESTEN 9375 téli és nyári gyógyhely. Elsőrangú. E kénesvízi gyógy-fürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdővel pompás ásványvíz uszodákkal, hű- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

FÖLDES-féle MARGIT-CRÉME 9353 gyorsan és biztosan ható szer szepő, máj-és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemű bőrbaj ellen. Röggtén hat. Zsirtalan. Ártalmatlan. Kapható mindenütt. Ára 1 korona. Készíti: Gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon. Főraktár: Török József gyógytárban Budapest. A közönség megtévesztését célzó utánzatoktól óvkojunk.

Szeplő, himlőhely, sümör, májfolt-fakadék, perse-nés, orrvörösség és minden egyéb arcztisztít-lanság ellen legjobbnak bizonyult a már 52 év óta dícséretreméltón ismert s a törvény kívánalmáinak meg-felelő Vukovári arcztisztító kenőcs és szappan. Nagy tégely K 1.60, kisebb K 1.— Szappan 1 korona. Főraktár: Török József gyógytárára Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-út 26. szám.

Nyaralóknak. Szomolnok, fenyvesekkel körülvett városban, polgárok-nál butorozott szobák, nyaralók részére jutányosan kaphatók. Felvilágosít bővebben GALLÉ gyógyszerés.

Budapesti csoda. Lichtmann Sándor posztó kiviteli osztálya (Budapest, VI., Teréz-körút 4/V. szám) teremtette meg ezt a budapesti csodát, melyet a közlemény címéül használunk. Megteremtette pedig azzal, hogy az életvilágban eddig még nem létezett árban, 3 frt 50 krért széküld az ország bármely részébe, nányfétél egy teljes férfi-öltönyre elegendő 3 méter jó tartás chevított szövetet szürke, barna, drapp, zöld, fekete és sötétkék színben és 4 frt 50 krért finom fekete vagy sötétkék sima posztót, vagy barna, fekete és sötétkék kammarn szövetet. Ez a hallatlan olcsó ár méltán megérdemli a Budapesti csoda címet, mert a czéghöz érkező számtalan elismerő levél fényesen igazolja azt, hogy a vendékönség meg van elégedve a szövetek jó minőségével. Ajánljuk tehát a nagy közönségnek, hogy minél sürgettebben rendeljen meg ezen szövetekből néhány öltönyre való, mert ilyen olcsó árban csak rövid ideig szállít a nevezett cég, mert említett szöveteket. Mintákat a nagy számban érkező megren-delésekre való tekintettel a czég nem küldhet.

Alapított 1865-ben. A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok legelőbbban kaphatók Heckenast Gusztáv zongorateremben Budapest, IV. Giszella-lér 2. (Váci-utca sarkán). Ehrbar udvari zongoragyár Schiedmayer és Hal szüngerai udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselője. Valódi amerikai harmonikumok. 9318 Nagy kölcsönző-intézet. Árjegyzék ingyen

Ha őszül a haja, használja a „Stella“-vizet (Hair Regenerator), mely nem fest de a haj eredeti színét adja vissza, Uvegeje 2 korona. ZOLTÁN BÉLA gyógyszertárában 6 es. és k. lénsége József főherceg udv. szállítója, Budapest, V., Sétátér-utca, Szabadság-tár sarkán. 9454

Fényképészeti cikkek készülőcék, Kodakok, objectivék és minden e szakmába vágó kellékek legelőbbban szereshetők be. Veszprémi Samu utóda PEJTSIK KÁROLY fényképészeti cikkek szak-lalában, Budapest, IV., Városház-u. 1. (Standard-palota, Kossuth Lajos utca 4. sz. épületében). Legújabb nagy árjegyzékem, mely részletes utmutatásokat tartalmaz, kívánatra bérmentve megküldöm. 9475

